

GEDETAILLEERDE INSTRUCTIE	
VOORWAARDEN VOOR HET BEKOMEN VAN BURGERLIJKE VERGUNNINGEN EN BEVOEGDVERKLARINGEN VAN VLIEGTUIG-/ HELIKOPTERBESTUURDER VOOR DE PILOTEN VAN DEFENSIE	
Synthese	
Het vastleggen van de voorwaarden voor het uitreiken van burgerlijke vergunningen en bevoegdverklaringen van vliegtuig-/helikopterbestuurder aan houders van Belgische militaire brevetten van piloot	
Autoriteiten	
Redactionele overheid	FMN-BCONC
Goedkeurend organisme	CO
Uitgevend organisme	CAIR
Reden van update/nieuwe versie	
Update	
Toepassingsgebied: Wanneer en waar van toepassing?	
Categorie	Training
Toepassing	N/A
Trefwoorden	Gelijkstellingen ; vergunningen ; Part-FCL ; LAPL ; PPL ; CPL ; ATPL ; IR ; FI ; TRI ; CRI ; IRI ; PBN ; UPRT
Bijlagen	17
Hoger gelegen richtlijn	CAIR-APG-TRGGEN-GAXX-401
Datum toepassing	09/10/2023
Periodieke herziening	12 maanden

Table of Contents

1.	Algemeenheden.....	4
a.	Doel van deze richtlijn.....	4
b.	Boomstructuur	4
c.	Refertes	4
d.	Raadgever(s) voor het opstellen van de richtlijn	4
2.	Definities en afkortingen.....	5
3.	Inleiding.....	7
4.	Bewijs van bevoegdheid als recreatief piloot (LAPL)	9
a.	LAPL(A)	9
b.	LAPL(H)	9
5.	Bewijs van bevoegdheid als privépiloot (PPL)	10
a.	PPL(A).....	10
b.	PPL(H).....	10
6.	Bewijs van bevoegdheid als beroepspiloot (CPL)	11
a.	CPL(A).....	11
b.	CPL(H).....	11
7.	Bewijs van bevoegdheid als verkeerspiloot (ATPL)	12
a.	ATPL(A).....	12
b.	ATPL(H).....	12
8.	Bevoegdverklaring voor instrumentenvliegen (IR)	13
a.	IR(A).....	13
b.	IR(H).....	13
9.	Klasse- of typebevoegdverklaring	14
10.	Bevoegdverklaring “Flight Instructor” – FI	15
a.	FI(A).....	15
b.	FI(H).....	15
11.	Bevoegdverklaring “Type Rating Instructor” – TRI	16
a.	TRI(A).....	16
b.	TRI(H).....	16
12.	Bevoegdverklaring “Class Rating Instructor” – CRI	17
a.	CRI(A).....	17
13.	Bevoegdverklaring “Instrument Rating Instructor” – IRI	18
a.	IRI(A).....	18
14.	Bijkomende bevoegdverklaringen.....	19
a.	Aerobatic Rating	19
	Bijlage A : Attest (vergunningen en bevoegdverklaringen van vliegtuigbestuurder)	20
	Bijlage B : Attest (vergunningen en bevoegdverklaringen van helikopterbestuurder)	22
	Bijlage C – Aanhangsel 1 : ATPL(A)	24
	Bijlage C – Aanhangsel 2 : Delta Course EASA ATPL(A)	25
	Bijlage D – Aanhangsel 1 : ATPL(H)	27
	Bijlage D – Aanhangsel 2 : Delta Course EASA ATPL(H)	28
	Bijlage E : Beperkt certificaat van radiotelefonist	29
	Bijlage F : Gevlogen uren als PIC (of PICUS).....	30
	Bijlage G : Navigatievlucht als PIC (of PICUS).....	31
	Bijlage H : Vliegervaring - ATPL(A).....	32
	Bijlage I : Vliegervaring - ATPL(H).....	33

Bijlage J : Links naar de referentiedocumenten	34
Bijlage K : aanvraagprocedure.....	35
Bijlage L: Instrument Rating “Helikopter”	37
Bijlage M- Aanhangsel 1: aanvraagprocedure voor het brevet van militair instructeur.....	38
Bijlage M – Aanhangsel 2: Aanvraag voor brevet van militair instructeur.....	39
Bijlage M – Aanhangsel 3: voorwaarden IRI(A)	40
Bijlage N : Aanvraag voor een vergunning aan het DGLV	41
Bijlage O : Toegang tot de PBN en UPRT theoretische complementen.....	42
Bijlage P : Aerobatic Rating.....	45
Bijlage Z : Beheersbeleid voor de toekenning van een burgerlijke vergunning/bevoegdheidsverklaring ten gunste van piloten van Defensie	46

1. ALGEMEENHEDEN

a. Doel van deze richtlijn

Dit document beoogt het vastleggen van de voorwaarden voor het uitreiken van burgerlijke vergunningen en bevoegdverklaringen van vliegtuig-/helikopterbestuurder aan houders van Belgische militaire brevetten van piloten.

b. Boomstructuur

- (1) Onmiddellijk hoger gelegen richtlijn(en)
CAIR-APG-TRGGEN-GAXX-401
- (2) Onmiddellijk lager gelegen richtlijn(en) of aanvullende richtlijn(en)
Nihil

c. Refertes

- (1) Reglement (EU) nr. 1178/2011 van de commissie van 03 november 2011.
- (2) Koninklijk besluit tot vaststelling van de voorwaarden voor het bekomen van burgerlijke vergunningen en bevoegdverklaringen van vliegtuigbestuurder voor de piloten van de Belgische krijgsmacht (11 juli 2003). Dit KB is niet meer van toepassing.
- (3) Koninklijk besluit tot vaststelling van de voorwaarden voor het bekomen van burgerlijke vergunningen en bevoegdverklaringen van bestuurder van helikopters voor de helikopterpiloten van de Belgische Krijgsmacht (24 april 2007). Dit KB is niet meer van toepassing.

d. Raadgever(s) voor het opstellen van de richtlijn

Deze richtlijn werd opgesteld in samenwerking met raadgevers van volgende diensten:

- ⇒ CC Air Dept Vmg VP
  - ⇒ HRB-VR/Air
  - ⇒ FOD Mobiliteit en Vervoer - Luchtvaart
- ☞ Bij de volgende herziening van deze richtlijn dienen bovenstaande raadgevers geconsulteerd te worden

2. DEFINITIES EN AFKORTINGEN

Reg (UE)	Reglement (EU) nr. 1178/2011 van de commissie van 03 november 2011, refereert van dit document (zie Bijlage J)
AMC and GM to Part-FCL	Acceptable Means of Compliance and Guidance Material to Part-FCL (zie Bijlage J)
Praktisch examen	verwijst naar een praktische vaardigheidstest (of beoordeling van vakbekwaamheid), uitgevoerd met als doel een vergunning of een bevoegdverklaring af te leveren. Reg (EU), Bijlage 1, FCL.010
Vereisten inzake lichaams- en geestes-geschiktheid	medisch certificaat van klasse 1 of 2 (Reg (EU), bijlage 4). De piloten in werkelijke dienst kunnen dit certificaat tijdens het jaarlijks bezoek aan de CMA verkrijgen
LAPL	Bewijs van bevoegdheid als recreatief piloot. Reg (EU), Bijlage 1, subdeel B
PPL	Bewijs van bevoegdheid als privépiloot. Reg (EU), Bijlage 1, subdeel C
CPL	Bewijs van bevoegdheid als beroepspiloot. Reg (EU), Bijlage 1, subdeel D
ATPL	Bewijs van bevoegdheid als verkeerspiloot. Reg (EU), Bijlage 1, subdeel F
PIC	Pilot-in-Command, verwijst naar de bestuurder aangewezen als gezagvoerder en belast met het veilige verloop van de vlucht. Reg (EU), Bijlage 1, FCL.010
UPRT	Upset Prevention and Recovery Training
PBN	Performance Based Navigation
Trainingsfasen van de militaire piloot:	
a. Fase I	academische trainingsfase niveau ATPL(A)
b. Fase II	BFT (Basic Flying Training)
c. Fase III	AFT (Advanced Flying Training)
d. Fase IV	IOT (Initial Operational Training)
Houder van het brevet van militair piloot	brevet toegekend aan de piloot die geslaagd is voor de eerste drie fasen van de training voor militair piloot
Houder van het hoger brevet van piloot	brevet toegekend aan de piloot die geslaagd is voor de vier fasen van de training voor militair piloot
Klasse van vliegtuigen	verwijst naar de indeling van eenpiloot-gecertificeerde vleugelvliegtuigen waarvoor geen type bevoegdverklaring (bijv. SEP, MEP) nodig is. Reg (EU), bijlage 1, FCL.010
Type luchtvaartuig	verwijst naar een indeling van luchtvaartuigen waarvoor eenzelfde type bevoegdverklaring nodig is zoals bepaald in de gegevens voor operationele geschiktheid vastgelegd in overeenstemming met deel 21, en met inbegrip van alle luchtvaartuigen met hetzelfde basisontwerp, daarbij inbegrepen alle wijzigingen daarvan, behalve wijzigingen die een verandering in het vlieggedrag of in de vliegkenmerken tot gevolg hebben. Reg (EU), bijlage 1, FCL.010;

De erkende klassen en typen luchtvaartuigen worden weergegeven in de volgende documenten (zie Bijlage J)

- EASA Type Rating & License Endorsement List Flight Crew – All Aircraft excluding Helicopters, hierna EASA Type Rating List Aircraft genoemd.
- EASA Type Rating & License Endorsement List Flight Crew – Helicopters, hierna EASA Type Rating List Helicopter genoemd.
- De militaire luchtvaartuigen (bijv. F-16, NH-90,...) die niet in bovengenoemde documenten geciteerd worden, kunnen ingeschreven worden onder “Annex to Part-FCL Licence for national ratings”.

3. INLEIDING

- a. Worden beschouwd als houder van Belgische militaire brevetten van piloot elke persoon die: enerzijds minstens voor de eerste vier fasen van de militaire opleiding tot piloot geslaagd is en die anderzijds:
  - (1) Deel uitmaakt van het gebrevetteerd varend personeel van Defensie in werkelijke dienst (voor de toepassing van dit document wordt het gebrevetteerd varend reservepersoneel als in werkelijke dienst beschouwd).
  - (2) Sinds minder dan drie jaren de werkelijke dienst als lid van het gebrevetteerd varend personeel van Defensie verlaten heeft.
- b. De bepalingen van het reglement (EU) nr. 1178/2011 van de commissie van 03 november 2011 (hierna Reg (EU) genoemd), waarvan niet wordt afgeweken door dit document, blijven van toepassing op de houders van een Belgisch militair brevet van vliegtuigbestuurder die een burgerlijke vergunning of bevoegdverklaring willen krijgen, wedergeldigmaken of hernieuwen.
- c. Ter ondersteuning van elke aanvraag om een vergunning moet de aanvrager een attest voorleggen met vermelding van de voorwaarden van dit document waaraan hij beantwoordt voor het bekomen van een Part-FCL vergunning van piloot en de bijhorende bevoegdverklaringen. Het model van het attest wordt bepaald in Bijlage A voor vliegtuigen en Bijlage B voor helikopters.
  - (1) Er wordt geen vergunning uitgereikt met toepassing van dit document tenzij de aanvrager terzelfdertijd een klasse- of typebevoegdverklaring verkrijgt. (Zie Reg (EU), bijlage 1, FCL.700). Voor vergunningen van vliegtuigbestuurder is een theoretisch complement op de UPRT vereist (punt q. van bijlage A). De toegang tot dit theoretische complement wordt beschreven in Bijlage O.
  - (2) De piloten van Defensie die op een type vliegen dat niet in de "EASA Type Rating & License Endorsement List" voorkomt (bijv. F-16, NH-90,...) kunnen een "blanco" vergunning verkrijgen. Het type luchtvaartuig wordt op de "Annex to Part-FCL Licence for national ratings" ingeschreven. Voor deze specifieke vergunningen is geen vaardigheidstest vereist. Om een ATPL vergunning te verkrijgen op dit type luchtvaartuig, is de bevoegdverklaring van (minimum) PICUS vereist. Het attest bedoeld in punt 3.c vermeldt de "militaire" types die op de nationale bijlage geplaatst moeten worden. Deze types worden ingeschreven onder het punt k van de Bijlage A voor vliegtuigen en het punt i van de Bijlage B voor helikopters.
  - (3) De gegevens op het attest (Bijlage A/Bijlage B) moeten consistent zijn met de verworven kwalificaties en het type luchtvaartuig waarop de aanvrager gekwalificeerd is op het moment van de aanvraag (of op het moment dat de aanvrager de Defensie verlaat).
- d. Voor het verkrijgen van een vergunning en/of een bevoegdverklaring voeren de piloten van Defensie een vaardigheidstest (of beoordeling van vakbekwaamheid) uit met een vliegexaminator. Deze vliegexaminator mag burger of militair zijn, Belg of niet-Belg, voor zover zijn certificaat van examinator conform de normen van het Reg (EU) afgeleverd werd.
- e. **Op grond van dit richtlijn wordt er geen enkele vergunning uitgereikt aan een aanvrager die geschrapt werd uit het gebrevetteerd varend personeel van Defensie om een van de redenen die in artikel 23 of in artikel 25 van het koninklijk besluit van 13 mei 2004 betreffende het varend personeel van de krijgsmacht (S4) bepaald worden.**
- f. Een piloot die geslaagd is voor alle materies van het complementaire luchttransportexamen van de Belgische krijgsmacht voldoet aan de voorwaarden op het vlak van theoretische kennis om de volgende vergunningen en bevoegdverklaringen aan te vragen: LAPL(A), PPL(A), CPL(A), ATPL(A), IR(A). Een piloot die geslaagd is voor alle materies van het complementaire luchttransportexamen van de Belgische krijgsmacht en alle materies van de "Bridge Course" ATPL(H) voldoet aan de voorwaarden op het vlak van theoretische kennis om de volgende vergunningen aan te vragen: LAPL(H), PPL(H), CPL(H), ATPL(H). Details zijn terug te vinden in: Bijlage C en Bijlage D van dit richtlijn.
- g. De instructeursbevoegdverklaringen worden op de volgende wijze afgegeven:
  - (1) Flight Instructor (FI) :

Elke piloot die geslaagd is voor een instructeursopleiding (IP) op een luchtvaartuig dat gebruikt wordt voor de instructie van leerling-piloten en piloot-leerlingen in de fases II, III en IV tot het hoger brevet van militair piloot is behaald, kan, onder bepaalde voorwaarden, de FI-bevoegdverklaring bekomen (zie Bijlage M);

- (2) Type Rating Instructor (TRI) :
- Elke piloot die geslaagd is voor een instructeursopleiding (IP) op een luchtvaartuig dat in een operationele eenheid gebruikt wordt voor de instructie van gebrevetteerde piloten kan, onder bepaalde voorwaarden, de TRI-bevoegdverklaring bekomen (zie bijlage M);
- (3) Class Rating Instructor (CRI):
- Elke piloot die geslaagd is voor een instructeursopleiding (IP) op EMB-121 XINGU in AVORD (FR.ATO.0003) kan, onder bepaalde voorwaarden, de CRI-bevoegdverklaring bekomen (zie Bijlage M);
- (4) Instrument Rating Instructor (IRI) :
- Elke piloot die geslaagd is voor een instructeursopleiding (IP) op Marchetti SF-260 kan, onder bepaalde voorwaarden, de IRI-bevoegdverklaring bekomen (zie bijlage M);
- (5) De IP's die gekwalificeerd zijn op luchtvaartuigen die niet voorkomen op de "EASA Type Rating & License Endorsement List" moeten de beoordeling van vakbekwaamheid voor het bekomen van hun instructeursbevoegdverklaring niet uitvoeren.
- h. Bevoegdverklaring voor instrumentenvliegen :
- (1) De piloten van Defensie die op een type luchtvaartuig vliegen dat niet in de "EASA Type Rating & License Endorsement List" voorkomt (bijv.: F-16, NH-90,...) moeten de vaardigheidstest voor het bekomen van hun bevoegdverklaring voor instrumentenvliegen niet uitvoeren.
- (2) Elke training voor het verkrijgen van een burgerlijke bevoegdverklaring voor instrumentenvliegen zal, vanaf 26 april 2021 het verlenen van PBN-privileges toestaan. De syllabi voor het toekennen van een Type Rating of bevoegdverklaring voor instrumentenvliegen zijn, wanneer het nodig is, waar nodig, aangepast worden om aan deze eisen te voldoen. De toegang tot het theoretische supplement PBN wordt beschreven in Bijlage O.
- (3) Met ingang van 26 april 2021 zullen PBN-privileges nodig zijn om een bevoegdverklaring voor instrumentenvliegen te verkrijgen.
- Voor Defensie, de vliegtuigen die in aanmerking komen voor PBN-privileges te verkrijgen zijn:
- (a) Marchetti SF-260
  - (b) EMB-121 Xingu
  - (c) A400M
  - (d) Falcon 7X
  - (e) Airbus A330 MRTT
  - (f) A109 BAi
- i. Worden beschouwd als vliegreun uitgevoerd als PIC alle vliegreun uitgevoerd:
- (1) Als PIC.
  - (2) In Solo.
  - (3) Als PICUS (PIC under supervision).
  - (4) Als SPIC (Student PIC).
- De uren uitgevoerd als PICUS of SPIC moeten niet worden afgetekend door een PIC/Captain, maar worden voor echt verklaard door het attest bedoeld in Bijlage A voor vliegtuigen en/of Bijlage B voor helikopters.
- j. Ter ondersteuning van elke aanvraag om een vergunning en/of bevoegdverklaring hoeven de piloten van Defensie hun vliegboeken niet voor te leggen. De vereiste vliegervaring voor het verkrijgen van een vergunning en/of bevoegdverklaring wordt gevalideerd en voor echt verklaard door het attest bedoeld in Bijlage A voor vliegtuigen en/of Bijlage B voor helikopters.
- k. De procedure voor de aanvraag van het attest bedoeld in Bijlage A voor vliegtuigen en/of in bijlage B voor helikopters is gedetailleerd in Bijlage K.
- l. De lijst van de documenten te leveren aan het DGLV voor het verkrijgen van de vergunning bevindt zich in Bijlage N.m.
- m. De nota waarin het beheersbeleid voor de toekenning van een burgerlijke vergunning/bevoegdheidsverklaring ten gunste van piloten van Defensie is beschreven, is opgenomen in Bijlage Z.

4. BEWIJS VAN BEVOEGDHEID ALS RECREATIEF PILOOT (LAPL) ¹

a. LAPL(A)

Om een LAPL(A) te verkrijgen moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage A voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot (Jet of Tpt).
  - (b) Hij een VFR navigatievlucht van minimum 150 km (80 NM) als PIC (of PICUS) heeft uitgevoerd, gedurende welke 1 landing met volledige stilstand moet worden uitgevoerd op een ander luchtvaartterrein dan het luchtvaartterrein van vertrek;
  - (c) Hij geslaagd is voor het examen over de materie luchtvaartreglementering en de procedures voor luchtverkeerscontrole (punt 2.p.i. van Bijlage A).
  - (d) Hij het theoretische complement UPRT (punt q. van bijlage A) heeft verkregen;
- (2) Houder zijn van het geldig beperkt certificaat van radiotelefonist (Bijlage E van deze richtlijn).
- (3) De vaardigheidstest zoals bedoeld in "AMC and GM to Part-FCL", subdeel B, AMC1 FCL.125, doorstaan. De vorming en de vaardigheidstest kunnen plaatsvinden aan boord van een vliegtuig dat in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten.
- (4) Voldoen aan de vereisten inzake lichaams- en geestesgeschiktheid.

b. LAPL(H)

Om een LAPL(H) te verkrijgen moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage B voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot (Heli).
  - (b) Hij een VFR navigatievlucht van minimum 150 km (80 NM) als PIC (of PICUS) heeft uitgevoerd, gedurende welke 1 landing met volledige stilstand moet worden uitgevoerd op een ander luchtvaartterrein dan het luchtvaartterrein van vertrek.
  - (c) Hij geslaagd is voor het examen over de materie luchtvaartreglementering en de procedures voor luchtverkeerscontrole (punt 2.n.i. van Bijlage B).
- (2) Houder zijn van het geldig beperkt certificaat van radiotelefonist (Bijlage E van deze richtlijn).
- (3) De vaardigheidstest zoals bedoeld in "AMC and GM to Part-FCL", subdeel B, AMC2 FCL.125, doorstaan. De vorming en de vaardigheidstest kunnen plaatsvinden aan boord van een helikopter die in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten.
- (4) Voldoen aan de vereisten inzake lichaams- en geestesgeschiktheid.

---

¹ Reg (EU), Bijlage 1, subdeel B

5. BEWIJS VAN BEVOEGDHEID ALS PRIVÉPILOOT (PPL) ²

a. PPL(A)

Om een PPL(A) te verkrijgen moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage A van dit document voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot (Jet of Tpt).
  - (b) Hij een VFR navigatievlucht van minimum 270 km (150 NM) als PIC (of PICUS) heeft uitgevoerd, gedurende welke landingen met volledige stilstand moeten uitgevoerd worden op twee andere luchtvaartterreinen dan het luchtvaartterrein van vertrek.
  - (c) Hij geslaagd is voor het examen over de materie luchtvaartreglementering en de procedures voor luchtverkeerscontrole (punt 2.p.i. van Bijlage A).
  - (d) Hij het theoretische complement UPRT (punt q. van bijlage A) heeft verkregen;
- (2) Houder zijn van het geldig beperkt certificaat van radiotelefonist (Bijlage E van deze richtlijn).
- (3) De vaardigheidstest zoals bedoeld in "AMC and GM to Part-FCL", subdeel B, AMC1 FCL.235, doorstaan. De vorming en de vaardigheidstest kunnen plaatsvinden aan boord van een vliegtuig dat in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten.
- (4) Voldoen aan de vereisten inzake lichaams- en geestesgeschiktheid.

b. PPL(H)

Om een PPL(H) te verkrijgen moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage B voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot (Héli).
  - (b) Hij een VFR navigatievlucht van minimum 185 km (100 NM) als PIC (of PICUS) heeft uitgevoerd, gedurende welke landingen met volledige stilstand moeten uitgevoerd worden op twee andere luchtvaartterreinen dan het luchtvaartterrein van vertrek.
  - (c) Hij geslaagd is voor het examen over de materie luchtvaartreglementering en de procedures voor luchtverkeerscontrole (punt 2.n.i. van Bijlage B).
- (2) Houder zijn van het geldig beperkt certificaat van radiotelefonist (Bijlage E van deze richtlijn).
- (3) De vaardigheidstest zoals bedoeld in "AMC and GM to Part-FCL", subdeel B, AMC1 FCL.235, doorstaan. De vorming en de vaardigheidstest kunnen plaatsvinden aan boord van een helikopter die in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten.
- (4) Voldoen aan de vereisten inzake lichaams- en geestesgeschiktheid.

---

² Reg (EU), Bijlage 1, subdeel C

6. BEWIJS VAN BEVOEGDHEID ALS BEROEPSPILOOT (CPL) ³

a. CPL(A)

Om een CPL(A) te verkrijgen moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage A voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot (Jet of Tpt).
  - (b) Hij een VFR navigatievlucht van minimum 540 km (300 NM) als PIC (of PICUS) heeft uitgevoerd, gedurende welke landingen met volledige stilstand moeten uitgevoerd worden op twee andere luchtvaartterreinen dan het luchtvaartterrein van vertrek.
  - (c) Hij in totaal 70 uur ervaring als PIC (of PICUS) op vliegtuigen heeft.
  - (d) Hij geslaagd is voor het examen over de materie luchtvaartreglementering en de procedures voor luchtverkeerscontrole en voor planning en opvolging van vluchten (punten 2.p.i. en 2.p.ii van Bijlage A).
  - (e) Hij het theoretische complement UPRT (punt q. van bijlage A) heeft verkregen;
- (2) Houder zijn van het geldig beperkt certificaat van radiotelefonist (Bijlage E van deze richtlijn).
- (3) De vaardigheidstest zoals bedoeld in het Reg (EU), bijlage 1, aanhangsel 4 doorstaan. De vorming en de vaardigheidstest kunnen plaatsvinden aan boord van een vliegtuig dat in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten.
- (4) Voldoen aan de vereisten inzake lichaams- en geestesgeschiktheid

b. CPL(H)

Om een CPL(H) te verkrijgen moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage B voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot (Heli).
  - (b) Hij een VFR navigatievlucht van minimum 185 km (100 NM) als PIC (of PICUS) heeft uitgevoerd, gedurende welke landingen met volledige stilstand moeten uitgevoerd worden op twee andere luchtvaartterreinen dan het luchtvaartterrein van vertrek.
  - (c) Hij in totaal 50 uur ervaring als PIC (of PICUS) op helikopters heeft;
  - (d) Hij geslaagd is voor het examen over de materie luchtvaartreglementering en de procedures voor luchtverkeerscontrole en voor planning en opvolging van vluchten en prestaties van helikopters (punten 2.n.i., 2.n.ii. en 2.p.i., 2.p.ii van Bijlage B).
- (2) Houder zijn van het geldig beperkt certificaat van radiotelefonist (Bijlage E van deze richtlijn).
- (3) De vaardigheidstest zoals bedoeld in het Reg (EU), bijlage 1, aanhangsel 4 doorstaan. De vorming en de vaardigheidstest kunnen plaatsvinden aan boord van een helikopter die in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten.
- (4) Voldoen aan de vereisten inzake lichaams- en geestesgeschiktheid.

---

³ Reg (EU), Bijlage 1, subdeel D en aanhangsel 3, D en J

7. BEWIJS VAN BEVOEGDHEID ALS VERKEERSPILOOT (ATPL) ⁴

a. ATPL(A)

Om een ATPL(A) te verkrijgen moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage A voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot.
  - (b) Hij houder is van de bevoegdverklaring “instrumentenvliegen” op vliegtuigen.
  - (c) Hij ten minste 1500 vlieguren heeft uitgevoerd als bestuurder of medebestuurder van militaire luchtvaartuigen.
  - (d) Hij houder is van een attest van slagen voor een opleidingscursus onderlinge samenwerking van de bemanning (MCC).
  - (e) Hij geslaagd is voor alle materie van het complementaire luchttransportexamen van Defensie (Bijlage C-Aanhangsel 1).
  - (f) Hij het theoretische complement UPRT (punt q. van bijlage A) heeft verkregen;
- (2) Een vliegervaring zoals bedoeld in het Reg (EU), bijlage 1, subdeel F, FCL.510.A punt b, kunnen aantonen.
- (3) Houder zijn van het geldig beperkt certificaat van radiotelefonist (Bijlage E van deze richtlijn).
- (4) De vaardigheidstest zoals bedoeld in het Reg (EU), bijlage 1, aanhangsel 9 doorstaan. De vorming en de vaardigheidstest kunnen plaatsvinden aan boord van een vliegtuig dat in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten van het type gecertificeerde meerpilootbediening en instrumentenvliegen.
- (5) Voldoen aan de vereisten inzake lichaams- en geestesgeschiktheid.

b. ATPL(H)

Om een ATPL(H) te verkrijgen moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage B voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot.
  - (b) Hij ten minste 1500 vlieguren heeft uitgevoerd als bestuurder of medebestuurder van militaire luchtvaartuigen, waarvan ten minste 1000 vlieguren op helikopters.
  - (c) Houder is van een attest van slagen voor een opleidingscursus onderlinge samenwerking van de bemanning (MCC).
  - (d) Hij geslaagd is voor alle materie van het complementaire luchttransportexamen van Defensie (Bijlage C-Aanhangsel 1).
  - (e) Hij geslaagd is voor alle materie van de “Bridge Course” ATPL(H) (Bijlage D-Aanhangsel 1).
- (2) Een vliegervaring zoals bedoeld in het Reg (EU), bijlage 1, subdeel F, FCL.510.H punt b, kunnen aantonen.
- (3) Houder zijn van het geldig beperkt certificaat van radiotelefonist (Bijlage E van deze richtlijn).
- (4) De vaardigheidstest zoals bedoeld in het Reg (EU), bijlage 1, aanhangsel 9 doorstaan. De vorming en de vaardigheidstest kunnen plaatsvinden aan boord van een helikopter die in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten van het type gecertificeerde meerpilootbediening en instrumentenvliegen.
- (5) Voldoen aan de vereisten inzake lichaams- en geestesgeschiktheid.

---

⁴ Reg (EU), bijlage 1, subdeel F

8. BEVOEGDVERKLARING VOOR INSTRUMENTENVLIEGEN (IR) ⁵

a. IR(A)

Om een IR(A) te verkrijgen moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage A voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot.
  - (b) Hij houder is van de bevoegdverklaring instrumentenvliegen op, naargelang het geval:
    - vliegtuigen behorende tot de klasse waarvoor de bestuurder is gekwalificeerd (punt h van de Bijlage A);
    - vliegtuigen behorende tot het type waarvoor de bestuurder is gekwalificeerd (punten i, j en k van de Bijlage A).
  - (c) Hij geslaagd is voor het examen over de materie luchtvaartreglementering en de procedures voor luchtverkeerscontrole en voor planning en opvolging van vluchten (punten 2.p.i. en 2.p.ii van Bijlage A).
  - (d) Hij het theoretische complement PBN (punt r. van bijlage A) heeft verkregen;
- (2) Houder zijn van minstens een PPL(A) dat nachtvluchten toelaat of een CPL(A);
- (3) Een vliegervaring zoals bedoeld in het Reg (EU), bijlage 1, subdeel G, FCL.610., kunnen aantonen.
- (4) De vaardigheidstest zoals bedoeld in het Reg (EU), bijlage 1, aanhangsel 7 doorstaan. De vorming en de vaardigheidstest kunnen plaatsvinden aan boord van een vliegtuig dat in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten voor zover het vliegtuig beschikt over de gepaste uitrusting voor instrumentenvliegen.

b. IR(H)

Om een IR(H) te bekomen, moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage B voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot;
  - (b) Hij houder is van de bevoegdverklaring instrumentenvliegen op A109 (zie bijlage L);
  - (c) Hij geslaagd is voor het examen over de materie luchtvaartreglementering en de procedures voor luchtverkeerscontrole en voor planning en opvolging van vluchten (punten 2.n.i. en 2.n.ii van bijlage B);
  - (d) Hij het theoretische complement PBN (punt q. van bijlage B) heeft verkregen;
- (2) Houder zijn van minstens een PPL(H) dat nachtvluchten toelaat of een CPL(H);
- (3) Een vliegervaring zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Subdeel G, FCL.610, kunnen aantonen;
- (4) De vaardigheidstest zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Aanhangsel 7, doorstaan. De vorming en het examen kunnen plaatsvinden aan boord van een helikopter die in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten voor zover de helikopter beschikt over de gepaste uitrusting voor instrumentenvliegen.

---

⁵ Reg (UE), Bijlage 1 , subdeel G en aanhangsel 6 en 7.

9. KLASSE- OF TYPEBEVOEGDVERKLARING ⁶

- a. Om een eerder in werkelijke dienst behaalde klasse- of typebevoegdverklaring opgenomen in de EASA Type Rating List Aircraft en de EASA Type Rating List Helikopter te bekomen, moet de aanvrager het attest bedoeld in Bijlage A voor vliegtuigen of Bijlage B voor helikopters voorleggen met de vermelding dat:
- (1) Hij houder is van de bevoegdverklaring als bestuurder of medebestuurder van een door de bestuurders van Defensie gebruikte klasse of type vliegtuig, opgenomen in de EASA Type Rating List Aircraft en Helicopter met vermelding van de klasse of het type.
  - (2) De militaire luchtvaartuigen (Bijv. F-16, NH-90...) die niet voorkomen in de twee bovengenoemde documenten, kunnen ingeschreven worden op de "Annex to Part-FCL Licence for national ratings".
  - (3) Hij geslaagd is voor een opleidingscursus onderlinge samenwerking van de bemanning (MCC), indien hij een typebevoegdverklaring voor een meerpilootvliegtuig wenst te bekomen.
- b. De bevoegdverklaring voor een klasse of een type van luchtvaartuigen wordt op de vergunning ingeschreven indien de aanvrager voldoet aan de voorwaarden van het Reg (EU), bijlage 1, subdeel H tot het wedergeldigmaken of het hernieuwen van deze bevoegdverklaring(en).

---

⁶ Reg (EU), bijlage 1, subdeel H

10. BEVOEGDVERKLARING "FLIGHT INSTRUCTOR" – FI ⁷

a. FI(A)

Om een FI(A)-bevoegdverklaring te bekomen, moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage A voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot;
  - (b) Hij houder is van de bevoegdverklaring "Military Flight Instructor" (Bijlage M van deze richtlijn);
- (2) Bijlage M (Aanhangsel 2) voorleggen;
- (3) Beschikken over een geldige vergunning voor het besturen van vliegtuigen;
- (4) Een vliegervaring zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Subdeel J, FCL.915.FI, kunnen aantonen;
- (5) De beoordeling van vakbekwaamheid zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Subdeel J, FCL.935 doorstaan. De vorming en het examen kunnen plaatsvinden aan boord van een vliegtuig dat in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten;

b. FI(H)

Om een FI(H)-bevoegdverklaring te bekomen, moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage B voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot;
  - (b) Hij houder is van de bevoegdverklaring "Military Flight Instructor" (Bijlage M van deze richtlijn);
- (2) Bijlage M (Aanhangsel 2) voorleggen;
- (3) Beschikken over een geldige vergunning voor het besturen van helikopters;
- (4) Een vliegervaring zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Subdeel J, FCL.915.FI, kunnen aantonen;
- (5) De beoordeling van vakbekwaamheid zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Subdeel J, FCL.935 doorstaan. De vorming en het examen kunnen plaatsvinden aan boord van een helikopter die in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten.

---

⁷ Reg (EU), bijlage 1, subdeel J

11. BEVOEGDVERKLARING “TYPE RATING INSTRUCTOR” – TRI ⁸

a. TRI(A)

Om een TRI(A)-bevoegdverklaring te bekomen, moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage A voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot;
  - (b) Hij houder is van de bevoegdverklaring “Military Type Rating Instructor” (Bijlage M van deze richtlijn);
- (2) Bijlage M (Aanhangsel 2) voorleggen;
- (3) Beschikken over een geldige vergunning voor het besturen van vliegtuigen;
- (4) Een vliegervaring zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Subdeel J, FCL.915.TRI, kunnen aantonen;
- (5) De beoordeling van vakbekwaamheid zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Subdeel J, FCL.935 doorstaan. De vorming en het examen kunnen plaatsvinden aan boord van een vliegtuig dat in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten.

b. TRI(H)

Om een TRI(H)-bevoegdverklaring te bekomen, moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage B voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot;
  - (b) Hij houder is van de bevoegdverklaring “Military Type Rating Instructor” (Bijlage M van deze richtlijn);
- (2) Bijlage M (Aanhangsel 2) voorleggen;
- (3) Beschikken over een geldige vergunning voor het besturen van helikopters;
- (4) Een vliegervaring zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Subdeel J, FCL.915.TRI, kunnen aantonen;
- (5) De beoordeling van vakbekwaamheid zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Subdeel J, FCL.935 doorstaan. De vorming en het examen kunnen plaatsvinden aan boord van een helikopter die in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten.

---

⁸ Reg (EU), bijlage 1, subdeel J

12. BEVOEGDVERKLARING “CLASS RATING INSTRUCTOR” – CRI ⁹**a. CRI(A)**

Om een CRI(A)-bevoegdverklaring te bekomen, moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage A voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot;
  - (b) Hij houder is van de bevoegdverklaring “Military Class Rating Instructor” (Bijlage M van deze richtlijn);
- (2) Bijlage M (Aanhangsel 2) voorleggen;
- (3) Beschikken over een geldige vergunning voor het besturen van vliegtuigen;
- (4) Een vliegervaring zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Subdeel J, FCL.915.CRI, kunnen aantonen;
- (5) De beoordeling van vakbekwaamheid zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Subdeel J, FCL.935 doorstaan. De vorming en het examen kunnen plaatsvinden aan boord van een vliegtuig dat in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten.

---

⁹ Reg (EU), bijlage 1, subdeel J

13. BEVOEGDVERKLARING “INSTRUMENT RATING INSTRUCTOR” – IRI ¹⁰**a. IRI(A)**

Om een IRI(A)-bevoegdverklaring te bekomen, moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage A voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot;
  - (b) Hij houder is van de bevoegdverklaring “Military Instrument Rating Instructor” (Bijlage M van deze richtlijn);
- (2) Bijlage M (Aanhangsel 2 en 3) voorleggen;
- (3) Beschikken over een geldige vergunning voor het besturen van vliegtuigen;
- (4) Een vliegervaring zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Subdeel J, FCL.915.IRI, kunnen aantonen;
- (5) De beoordeling van vakbekwaamheid zoals bedoeld in het Reg (EU), Bijlage 1, Subdeel J, FCL.935 doorstaan. De vorming en het examen kunnen plaatsvinden aan boord van een vliegtuig dat in het kader van de dienst gebruikt wordt door de Belgische militaire piloten.

---

¹⁰ Reg (EU), bijlage 1, subdeel J

14. BIJKOMENDE BEVOEGDVERKLARINGEN¹¹

a. Aerobatic Rating

Om een Aerobatic Rating te bekomen, moet de aanvrager:

- (1) Het attest bedoeld in Bijlage A voorleggen met de vermelding dat:
  - (a) Hij houder is van het hoger brevet van militair piloot;
  - (b) Hij de syllabus "Aerobatic Rating" (punt s. van Bijlage A) heeft gevolgd;
- (2) Beschikken over een geldige vergunning voor het besturen van vliegtuigen;
- (3) Bijlage P voorleggen.

---

¹¹ Reg (EU), bijlage 1, subdeel J

Bijlage A : Attest (vergunningen en bevoegdverklaringen van vliegtuigbestuurder)

Attest voor het bekomen van burgerlijke vergunningen en bevoegdverklaringen van vliegtuigbestuurder voor de piloten van Defensie

1. Identificatie van de aanvrager

NAAM (in drukletters) :			
Voornamen (voluit) :			
Stamnummer:		Geboortedatum:	
Geboorteplaats (postcode, plaats, land):			
In werkelijke dienst als lid van het varend personeel sinds (*):			
Heeft de werkelijke dienst als lid van het varend personeel verlaten op (*):			

2. Attest

De voornoemde aanvrager:

- a. Is geslaagd voor fase III van de militaire vliegopleiding (*);
- b. Is houder van het hoger brevet van militair piloot – Jet of Tpt(*);
- c. Heeft ten minste 70 vliegingen op vliegtuigen uitgevoerd als PIC (of PICUS) + Bijlage F ingevuld en ondertekend (*);
- d. Heeft een VFR navigatievlucht van minimum 150 km (80 NM) als PIC (of PICUS) uitgevoerd, gedurende welke 1 landing met volledige stilstand werd uitgevoerd op een ander luchtvaartterrein dan het luchtvaartterrein van vertrek + Bijlage G ingevuld en ondertekend (*);
- e. Heeft een VFR navigatievlucht van minimum 270 km (150 NM) als PIC (of PICUS) uitgevoerd, gedurende welke landingen met volledige stilstand werden uitgevoerd op twee andere luchtvaartterreinen dan het luchtvaartterrein van vertrek + Bijlage G ingevuld en ondertekend (*);
- f. Heeft een VFR navigatievlucht van minimum 540 km (300 NM) als PIC (of PICUS) uitgevoerd, gedurende welke landingen met volledige stilstand werden uitgevoerd op twee andere luchtvaartterreinen dan het luchtvaartterrein van vertrek + Bijlage G ingevuld en ondertekend (*);
- g. Heeft ten minste 1500 vliegingen uitgevoerd als bestuurder of medebestuurder van militaire luchtvaartuigen en beschikt over de nodige vliegervaring voor het bekomen van een ATPL(A) + Bijlage H ingevuld en ondertekend (*);
- h. Is houder van de klassebevoegdverklaring voor:
  - i. Eenmotorige landvliegtuigen met zuigermotor SEP (Land) (*);
  - ii. Eenmotorige landvliegtuigen met turboprop SET (Land) (*);
  - iii. Meermotorige landvliegtuigen met zuigermotor MEP (Land) (*);
- i. Is houder van de typebevoegdverklaring als bestuurder op .....(**);
- j. Is houder van de typebevoegdverklaring als medebestuurder op .....(**);
- k. Is bevoegd verklaard voor het type militair luchtvaartuig: .....(**);
- l. Is houder van de bevoegdverklaring “instrumentenvliegen” op:
  - i. Vliegtuigen behorende tot de klasse bedoeld in punt h van deze bijlage + Bijlage F ingevuld en ondertekend (*);
  - ii. Vliegtuigen behorende tot de klasse bedoeld in punt i, j of k van deze bijlage + Bijlage F ingevuld en ondertekend (*);
- m. Is houder van de bevoegdverklaring, naargelang het geval:
  - i. Military Flight Instructor (*);
  - ii. Military Type Rating Instructor (*);
  - iii. Military Class Rating Instructor (*);
  - iv. Military Instrument Rating Instructor + Bijlage M – Aanhangsel 3 ingevuld en ondertekend (*);

- n. Is geslaagd voor een opleidingscursus onderlinge samenwerking van de bemanning (MCC) (*);
- o. Is geslaagd voor ALLE materies van het complementaire luchttransportexamen van Defensie (*);
- p. Is geslaagd voor volgende materies van het complementaire luchttransportexamen van Defensie (*):
  - i. Luchtvaartreglementering en procedures voor de luchtverkeerscontrole (*);
  - ii. Planning en opvolging van vluchten (Flight Planning) (*);
- q. Heeft het theoretische complement UPRT gevolgd;
- r. Heeft het theoretische complement PBN gevolgd;
- s. Heeft de syllabus Aerobatic Rating gevolgd + Bijlage P ingevuld en ondertekend (*);
- t. Is niet geschrapt uit het gebrevetteerde varend personeel van Defensie.

3. Datum en plaats van afgifte van het huidige attest

Goedkeuring CC Air

- (*) De onnodige vermeldingen schrappen
- (**) Te vervolledigen naargelang het geval

**Bijlage B : Attest (vergunningen en bevoegdverklaringen van
helikopterbestuurder)**

Attest voor het bekomen van burgerlijke vergunningen en bevoegdverklaringen van
helikopterbestuurder voor de piloten van Defensie

1. Identificatie van de aanvrager

NAAM (in drukletters) :			
Voornamen (voluit) :			
Stamnummer:		Geboortedatum:	
Geboorteplaats (postcode, plaats, land) :			
In werkelijke dienst als lid van het varend personeel sinds (*):			
Heeft de werkelijke dienst als lid van het varend personeel verlaten op (*):			

2. Attest

Bovengenoemde aanvrager:

- a. Is geslaagd voor fase III "Rotary Wing" van de militaire vliegopleiding (*);
- b. Is houder van het hoger brevet van militair piloot – Heli (*);
- c. Heeft ten minste 50 vliegreuren op helikopters uitgevoerd als PIC (of PICUS) + Bijlage F ingevuld en ondertekend (*);
- d. Heeft een VFR navigatievlucht van minimum 150 km (80 NM) als PIC (of PICUS) uitgevoerd, gedurende welke 1 landing met volledige stilstand werd uitgevoerd op een ander luchtvaartterrein dan het luchtvaartterrein van vertrek + Bijlage G ingevuld en ondertekend (*);
- e. Heeft een VFR navigatievlucht van minimum 185 km (100 NM) als PIC (of PICUS) uitgevoerd, gedurende welke landingen met volledige stilstand werden uitgevoerd op twee andere luchtvaartterreinen dan het luchtvaartterrein van vertrek + Bijlage G ingevuld en ondertekend (*);
- f. Heeft ten minste 1500 vliegreuren uitgevoerd als bestuurder of medebestuurder van militaire luchtvaartuigen, waarvan ten minste 1000 vliegreuren op helikopters en beschikt over de nodige vliegervaring voor het bekomen van een ATPL(H) + Bijlage I ingevuld en ondertekend (*);
- g. Is houder van de typebevoegdverklaring als bestuurder op .....(**);
- h. Is houder van de typebevoegdverklaring als medebestuurder op .....(**);
- i. Is bevoegd verklaard voor het type militaire helikopter:
.....(**);
- j. Is houder van de bevoegdverklaring "instrumentvliegen" op helikopter behorende tot het type bedoeld in punt g, h of i. van deze bijlage + Bijlagen F en L. ingevuld en ondertekend;
- k. Is houder van de bevoegdverklaring, naargelang het geval:
  - i. Military Flight Instructor (*);
  - ii. Military Type Rating Instructor (*);
- l. Is geslaagd voor een opleidingscursus onderlinge samenwerking van de bemanning (MCC) (*);
- m. Is geslaagd voor ALLE materies van het complementaire luchttransportexamen van Defensie (*);
- n. Is geslaagd voor volgende materies van het complementaire luchttransportexamen van Defensie (*):
  - i. Luchtvaartreglementering en procedures voor de luchtverkeerscontrole (*);
  - ii. Planning en opvolging van vluchten (Flight Planning) (*);
- o. Is geslaagd voor ALLE materie van de "Bridge Course" ATPL(H) (*);
- p. Is geslaagd voor volgende materies van de "Bridge Course" ATPL(H) (*):
  - i. Performance Helicopter (*);
  - ii. Operational Procedure (*);
- q. Heeft het theoretische complement PBN gevolgd;
- r. Is niet geschrapt uit het gebrevetteerde varend personeel van Defensie.

3. Datum en plaats van afgifte van het huidige attest

Goedkeuring CC Air

(*) De onnodige vermeldingen schrappen
(**) Te vervolledigen naargelang het geval

Bijlage C – Aanhangsel 1 : ATPL(A)

Complementair luchttransportexamen van Defensie

1. In de volgende gevallen beschouwt men een piloot als geslaagd voor alle materie van het complementaire luchttransportexamen van Defensie:
  - a. Met succes een theoretische vorming ATPL(A) gevolgd hebben in een ATO in de burgersector;
  - b. Met succes een theoretische vorming ATPL(A) gevolgd hebben bij Défensie;
    - (1) Voor de piloten in werkelijke dienst getreden voor augustus 2003:
      - (a) Piloten die met succes de BTCC (Basic Transport Conversion Course) E-learning of Present Learning gevolgd hebben:

Geslaagd zijn voor de examens over volgende materie van de Delta Course EASA ATPL(A) (Bijlage C-Aanhangsel 2):

        - i. 021 Aircraft General knowledge ;
        - ii. 022 Instrumentation ;
        - iii. 050 Meteorology ;
        - iv. 061 General Navigation ;
        - v. 062 Radio-Navigation.
      - (b) Piloten die met succes de cursus ATPL(A) in de Koninklijke Militaire School gevolgd hebben:

Geslaagd zijn voor alle examens van de Delta course ATPL(A) (Bijlage C-Aanhangsel 2):

        - i. 010 Air Law ;
        - ii. 021 Aircraft General Knowledge ;
        - iii. 022 Instrumentation ;
        - iv. 040 Human Performance ;
        - v. 050 Meteorology ;
        - vi. 061 General Navigation ;
        - vii. 062 Radio-Navigation ;
        - viii. 081 Principles of Flight.
    - (2) Voor de piloten in werkelijke dienst getreden tussen augustus 2003 en juli 2015:

Deze piloten hebben alle materie van de cursus ATPL(A) gevolgd, waarvan een deel in de Koninklijke Militaire School en een deel tijdens de fase II gegeven werd:

Geslaagd zijn voor alle examens van de Delta course ATPL(A) (Bijlage C-Aanhangsel 2):

      - i. 010 Air Law ;
      - ii. 021 Aircraft General Knowledge ;
      - iii. 022 Instrumentation ;
      - iv. 040 Human Performance ;
      - v. 050 Meteorology ;
      - vi. 061 General Navigation ;
      - vii. 062 Radio-Navigation ;
      - viii. 081 Principles of Flight.
    - (3) Voor de piloten in werkelijke dienst getreden vanaf augustus 2015:

Geslaagd zijn voor alle examens van de cursussen ATPL(A) gegeven in de Koninklijke Militaire School en tijdens de fase II.
2. Een piloot die geslaagd is voor alle materie van het complementaire luchttransportexamen van Defensie voldoet aan de vereiste criteria van de theoretische vorming voor het aanvragen van: een LAPL(A), een PPL(A), een CPL(A), een IR(A), een FI(A) of een ATPL(A)

Bijlage C – Aanhangsel 2 : Delta Course EASA ATPL(A)010 AIR LAW

010 01 02 04 Bilateral Agreements
010 01 02 07 The Convention of Rome
010 01 03 01 The World Trade Organisation
010 06 04 07 Use of FMS/RNAV equipment
010 07 02 06 Speed Control
010 07 02 10 Reporting of Operational and Meteorological Information
010 07 02 15 Air Traffic Advisory Service
010 07 02 17 Miscellaneous procedures
010 10 FACILITATION
010 12 SECURITY

021 AIRCRAFT GENERAL KNOWLEDGE

021 09 01 05 Magnetic Field
021 09 02 01 Batteries
021 09 03 02 Static Discharger
021 09 04 01 DC Generation
021 09 06 03 AC Distribution
021 10 01 01 Types of internal combustion engine
021 10 02 02 Alternate Fuel
021 11 02 01 Design, operation, types of turbine engines
021 11 04 04 Turbine: types, design, operation, components, materials, stresses, creep
021 11 05 00 Additional components and systems
021 11 06 01 Thrust, performance aspects, engine handling and limitations.

022 INSTRUMENTATION

022 01 01 Characteristics and general definitions, ergonomomy.
022 01 06 Position measurement
022 06 00 Automatic Flight Control Systems
022 08 01 Trims
022 09 02 Automatic thrust control
022 10 00 Communication Systems
022 12 05 Take-Off Warning
022 13 05 Head Up display
022 14 04 Maintenance and monitoring systems
022 15 02 Digital circuits
022 15 04 Software

040 HUMAN PERFORMANCE

040 02 01 02 Respiratory and circulatory systems
040 02 01 03 High altitude environment
040 02 02 01 Central, peripheral and autonomic nervous systems
040 02 02 02 Vision
040 02 02 03 Hearing
040 02 03 02 Body rhythm and sleep
040 02 03 04 Intoxication
040 02 03 05 Incapacitation in flight

050 METEOROLOGY

- 050 01 06 02 Altimeter settings
- 050 01 06 03 Calculations
- 050 01 06 04 Effect of accelerated airflow due to topography
- 050 02 06 TURBULENCE
- 050 06 02 09 Changes of meteorological elements at a frontal wave
- 050 08 02 02 seasonal variations of weather and wind, typical synoptic situations

061 GENERAL NAVIGATION

- 061 02 02 02 The resulting magnetic field
- 061 03 03 04 Measuring tracks and distances
- 061 04 01 06 ETA
- 061 04 02 04 Fuel consumption
- 061 04 04 01 Confirmation of flight process
- 061 05 02 Navigation in climb and descent
- 061 05 03 01 Groundspeed revision
- 061 05 03 03 Revision of wind speed and direction
- 061 05 03 04 ETA revisions
- 061 05 04 00 Flight Log

062 RADIO-NAVIGATION

- 062 01 01 04 Pulse characteristics
- 062 01 02 03 Types of antenna
- 062 05 Area Navigation Systems, RNAV/FMS
- 062 06 Global Navigation Satellite systems

081 PRINCIPLES OF FLIGHT

- 081 05 03 01 Pedal/Rudder ratio change
- 081 05 03 02 Moments due to engine thrust
- 081 05 04 03 Spoilers
- 081 05 05 01 Limitations of asymmetric power
- 081 05 07 01 Reasons to balance
- 081 06 01 05 MMO
- 081 06 02 02 Factors affecting the maneuvering load diagram
- 081 07 02 02 Feathering
- 081 07 03 01 Aspect ratio of blade
- 081 07 03 02 Diameter of propeller
- 081 07 03 03 Number of blades
- 081 07 04 02 Gyroscopic precession
- 081 07 04 03 Asymmetric slipstream effect
- 081 07 04 04 Asymmetric blade effect
- 081 08 02 Asymmetric thrust
- 081 08 03 Emergency descent

Bijlage D – Aanhangsel 1 : ATPL(H)

« Bridge course » ATPL(H) / Reg (UE), Bijlage 1, Aanhangsel 1, 3.2

1. Vereiste voorkennis om de « Bridge Course » ATPL(H) te volgen: geslaagd zijn voor alle materie van het complementaire luchttransportexamen van Defensie (bedoeld in Bijlage C-Aanhangsel 1).
2. De « Bridge Course » ATPL(H) omvat volgende materie (Bijlage D-Aanhangsel 2):
  - a. 021 Aircraft General Knowledge (H) ;
  - b. 022 Instrumentation (H) ;
  - c. 034 Performance (H) ;
  - d. 070 Operational Procedures (H) ;
  - e. 082 Principles of Flight (H).
3. In de volgende gevallen beschouwt men een piloot als geslaagd voor alle materie van de «Bridge Course » ATPL(H):
  - a. Met succes een theoretische vorming ATPL(H) gevolgd hebben in een ATO in de burgersector;
  - b. Met succes een theoretische vorming ATPL(H) gevolgd hebben in de Koninklijke Militaire School:
    - (1) Voor de piloten die voor september 2015 de cursus ATPL(H) in de Koninklijke Militaire School gevolgd hebben:
      - (a) Geslaagd zijn voor de cursus ATPL(H) ;
      - (b) Geslaagd zijn voor alle examens van de Delta Course EASA ATPL(H) (Bijlage D-Aanhangsel 2):
        - i. 021 Aircraft General Knowledge ;
        - ii. 022 Instrumentation ;
        - iii. 034 Performance (H) ;
        - iv. 071 Operational Procedures ;
        - v. 082 Principles of Flight ;
    - (2) Voor de piloten die vanaf september 2015 de cursus ATPL(H) in de Koninklijke Militaire School gevolgd hebben:
      - (a) Geslaagd zijn voor alle examens van de cursus ATPL(H) die in de Koninklijke Militaire School gegeven wordt;

Bijlage D – Aanhangsel 2 : Delta Course EASA ATPL(H)

021 AIRCRAFT GENERAL KNOWLEDGE

021 05 05 00 Controlable twist rotor blade
021 06 02 01 Air conditioning systems
021 11 04 07 Heli Air intake
021 11 05 02 Heli Additional Components and systems
021 11 06 02 Torque, performance aspects, engine handling and limitations.
021 13 02 00 Helicopter oxygen systems
021 14 00 HELICOPTER: MISCELLANEOUS SYSTEMS

022 INSTRUMENTATION

022 07 05 Fly-by-wire – Enhance control laws
022 13 06 00 Engine First Limit Indicator
022 13 07 00 Night Vision Goggles

034 PERFORMANCE-HELICOPTER

034 01 02 General Performance Theory

071 OPERATIONAL PROCEDURES

071 02 04 04 Noise abatement – Influence by the pilot
071 02 14 ROTOR DOWNWASH
071 02 15 Operation influence by meteorological conditions
071 03 EMERGENCY PROCEDURES

082 PRINCIPLES OF FLIGHT

082 06 04 Vibrations
082 08 01 Flight Limits
082 08 02 Special Conditions

Bijlage E : Beperkt certificaat van radiotelefonist

(UITGEREIKT DOOR DE MINISTER TOT WIENS BEVOEGDHEID DE TELEGRAFIE EN TELEFONIE BEHOREN OF DOOR DIENS GEMACHTIGDE)

1. Elke piloot die geslaagd is voor de fase IIA (op Marchetti) van de militaire vliegopleiding heeft de mogelijkheid het beperkt certificaat van radiotelefonist te bekomen (akkoord met het DGLV en het BIPT).
2. De aanvraagprocedure en de benodigde aanvraagformulieren zijn terug te vinden op het sharepoint van het CC Air (zie onderstaand adres).

<http://units.mil.intra/sites/CCAir/DeptFmnPN/Pages/templatesCCAir.aspx>

Bijlage F : Gevlogen uren als PIC (of PICUS)

ATTEST VAN DE ALS PIC (OF PICUS) GEVLOGEN UREN VOOR HET VERKRIJGEN VAN EEN CPL(A) / CPL(H) / IR(A) (1)

1. Identificatie van de aanvrager

NAAM (in drukletters) :			
Voornamen (voluit) :			
Stamnummer:		Geboortedatum :	
Geboorteplaats (postcode, plaats, land) :			

2. Als PIC (of PICUS) uitgevoerde vliegingen

Bovengenoemde aanvrager heeft uitgevoerd:

- a. 70 vliegingen als PIC (of PICUS) voor het verkrijgen van een CPL(A) – [Aanhangsel 3/D/8](#) (*)
- b. 50 vliegingen als PIC (of PICUS) voor het verkrijgen van een IR(A) – [FCL.610](#) (*)
- c. 50 vliegingen als PIC (of PICUS) voor het verkrijgen van een CPL(H) – [Aanhangsel 3/J/8](#) (*)

3. Ik garandeer dat bovenstaande gegevens correct en authentiek zijn.

Datum:

Handtekening (Graad + naam van de korpscommandant van de eenheid waar de aanvrager zijn vliegprestaties uitvoert):

(*) De onnodige vermeldingen schrappen

Bijlage G : Navigatievlucht als PIC (of PICUS)

ATTEST VAN NAVIGATIEVLUCHT ALS PIC (OF PICUS) VOOR HET VERKRIJGEN VAN EEN LAPL(A) /PPL(A) /CPL(A) / LAPL(H) / PPL(H) /CPL(H) (1)

1. Identificatie van de aanvrager

NAAM (in drukletters) :			
Voornamen (voluit) :			
Stamnummer:		Geboortedatum :	
Geboorteplaats (postcode, plaats, land) :			

2. Als PIC (of PICUS) uitgevoerde navigatievlucht

Bovengenoemde aanvrager heeft uitgevoerd:

- a. Een VFR navigatievlucht van minimum 150 km (80 NM) als PIC (of PICUS), gedurende welke 1 landing met volledige stilstand moet worden uitgevoerd op een ander luchtvaartterrein dan het luchtvaartterrein van vertrek voor het verkrijgen van een LAPL(A) – [FCL.110.A](#) /LAPL(H) – [FCL.110.H](#) (*)
- b. Een VFR navigatievlucht van minimum 270 km (150 NM) als PIC (of PICUS), gedurende welke landingen met volledige stilstand moeten worden uitgevoerd op twee andere luchtvaartterreinen dan het luchtvaartterrein van vertrek voor het verkrijgen van een PPL(A) – [FCL.210.A](#) (*)
- c. Een VFR navigatievlucht van minimum 185 km (100 NM) als PIC (of PICUS), gedurende welke landingen met volledige stilstand moeten worden uitgevoerd op twee andere luchtvaartterreinen dan het luchtvaartterrein van vertrek voor het verkrijgen van een PPL(H) – [FCL.210.H](#) / CPL(H) – [Aanhangsel 3/J/8](#) (*)
- d. Een VFR navigatievlucht van minimum 540 km (300 NM) als PIC (of PICUS), gedurende welke landingen met volledige stilstand moeten worden uitgevoerd op twee andere luchtvaartterreinen dan het luchtvaartterrein van vertrek voor het verkrijgen van een CPL(A) – [Aanhangsel 3/D/8](#) (*)

3. Ik garandeer dat bovenstaande gegevens correct en authentiek zijn.

Datum:

Handtekening (Graad + naam van de korpscommandant van de eenheid waar de aanvrager zijn vliegprestaties uitvoert):

(*) De onnodige vermeldingen schrappen

Bijlage H : Vliegervaring - ATPL(A)

ATTEST VAN DE VEREISTE VLEGERVERING VOOR HET VERKRIJGEN VAN EEN ATPL(A) – FCL.510.A

1. Identificatie van de aanvrager

NAAM (in drukletters) :			
Voornamen (voluit) :			
Stamnummer:		Geboortedatum :	
Geboorteplaats (postcode, plaats, land) :			

2. Vliegervaring van de aanvrager

Bovengenoemde aanvrager heeft ten minste 1500 vlieguren uitgevoerd als bestuurder of medebestuurder van militaire luchtvaartuigen, waarvan:

- a. 500 vlieguren als meerpilootbediening in vleugelvliegtuigen;
- b. i. 250 vlieguren als PIC ; of
ii 250 vlieguren, met inbegrip van ten minste 70 uur als PIC en de resterende vliegtijd als PICUS;
- c. 200 uur overlandvliegtijd waarvan ten minste 100 uur als PIC of PICUS;
- d. 75 uur instrumententijd waarvan maximaal 30 uur simulatortijd;
- e. 100 uur nachtvluchten als PIC of tweede bestuurder.

Van de 1 500 uur vliegtijd mag een maximum van 100 uur zijn volbracht in een FFS en FNPT. Van die 100 uur mag ten hoogste 25 uur zijn gedaan in een FNPT.

3. Ik garandeer dat bovenstaande gegevens correct en authentiek zijn.

Datum:

Handtekening (Graad + naam van de korpscommandant van de eenheid waar de aanvrager zijn vliegprestaties uitvoert):

Bijlage I : Vliegervaring - ATPL(H)

ATTEST VAN DE VEREISTE VLEIGERVARING VOOR HET VERKRIJGEN VAN EEN ATPL(H) – FCL.510.H

1. Identificatie van de aanvrager

NAAM (in drukletters) :			
Voornamen (voluit) :			
Stamnummer:		Geboortedatum :	
Geboorteplaats (postcode, plaats, land) :			

2. Vliegervaring van de aanvrager

Bovengenoemde aanvrager heeft ten minste 1500 vlieguren uitgevoerd als bestuurder of medebestuurder van militaire luchtvaartuigen, waarvan ten minste 1000 vlieguren op helikopters:

- a. 350 vlieguren in meerpiloot-gecertificeerde helikopters;
- b.
  - i. 250 vlieguren als PIC; of
  - ii 100 vlieguren als PIC en 150 uren als PICUS; of nog
  - iii 250 vlieguren als PICUS in meerpiloot-gecertificeerde helikopters. In dit geval worden de bevoegdheden van de ATPL(H) beperkt tot meerpilootbediening, tot er 100 uur als PIC zijn gevlogen;
- c. 200 uur overlandvliegtijd waarvan ten minste 100 uur als PIC of PICUS;
- d. 30 uur instrumententijd waarvan maximaal 10 uur simulatortijd;
- e. 100 nachtvluchten als PIC of tweede bestuurder.

Van de 1000 vlieguren op helikopters mag 100 uur gedaan zijn in een FSTD en een FNPT. Van deze 100 uur mag niet meer dan 25 uur in een FNPT uitgevoerd zijn.

- f. Ik garandeer dat bovenstaande gegevens correct en authentiek zijn.

Datum:

Handtekening (Graad + naam van de korpscommandant van de eenheid waar de aanvrager zijn vliegprestaties uitvoert):

Bijlage J : Links naar de referentiedocumenten

1. Reglement (EU) nr. 1178/2011 van de commissie van 03 november 2011 :

EN : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:311:0001:0193:EN:PDF>

FR : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:311:0001:0193:FR:PDF>

NL : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:311:0001:0193:NL:PDF>

2. Acceptable Means of Compliance and Guidance Material to Part-FCL (AMC and GM to Part-FCL) :

<https://easa.europa.eu/system/files/dfu/AMC%20and%20GM%20to%20Part-FCL.pdf>

3. EASA Type Rating & License Endorsement List Flight Crew :

<https://easa.europa.eu/document-library/product-certification/typeratings-and-licence-endorsement-lists>

Bijlage K : aanvraagprocedure

1. Voor alle vergunningsaanvragen moet de aanvrager het attest in bijlage A voor vliegtuigen of in bijlage B voor helikopters voorleggen, met vermelding van de voorwaarden waaraan hij beantwoordt om een Part-FCL vergunning van vliegtuigbestuurder/helikopterbestuurder en de bijhorende bevoegdverklaringen te behalen.
2. Comd CC Air is gemachtigd het attest te ondertekenen.
3. De aanvraag van het attest moet per Mod B door de militair in werkelijke dienst, die lid is van het gebrevetteerd varend personeel, ingediend worden. Het Mod B is gericht aan CC Air (via HRB-VR/Air), dat belast is met de verificatie van de gegrondheid van de elementen van het attest. De verschillende bijlagen (F, G, H, I, L en M, afhankelijk van de aangevraagde vergunning/bevoegdverklaring) moeten aan het Mod B bijgevoerd worden.
4. Voor de militair die sinds minder dan 3 jaren de werkelijke dienst als lid van het gebrevetteerd varend personeel heeft verlaten, moet de aanvraag voor het attest ingediend worden via de gewone post, geadresseerd aan de Defensiestaf, Algemene Directie Human Resources, HRB-VR/Air/AS, die zal de aanvraag naar CC Air versturen.
5. Het attest, ondertekend door Comd CC Air, wordt aan de aanvrager overgemaakt.
6. Het Mod B moet in HRM worden ingevoerd (zie hieronder)

In HRM: Klik op “Mijn aanvragen” en vervolgens op “nieuwe aanvraag”.

The screenshot shows the Oracle Selfservice werknemer interface. The top navigation bar includes 'ORACLE' and 'Selfservice werknemer'. The main content area is divided into several tiles: 'Persoonsgegevens', 'Taal selecteren' (with 'Ned.' selected), 'Oproepen', 'Tijd', 'Mijn Profiel', 'Mijn Beoordelingen', 'Mijn aanvragen' (highlighted with a red arrow), and 'Mijn aanvragen'. Below these tiles is a 'Aankondigingen' section with 'PVR - IRR' and '0 ongetuizend'. The bottom navigation bar shows 'Selfservice werknemer' and 'Mijn aanvragen'. Below the navigation bar, the 'Mijn aanvragen' section is displayed, featuring a search bar, a 'Nieuwe Aanvraag' button (highlighted with a red arrow), and filter options for 'Aanvraag type filter', 'Filter Aanvraag Status', and 'Gemaakt op' (with date pickers). Below the filters are 'Filter toepassen' and 'Filter wissen' buttons. At the bottom, a table lists the request details:

Nummer van aanvraag	Gemaakt op	Aanvraag type	Status	Workflow stap	Werkz.rec.	Naam functie	Aanvraag bij	
1				0	0			<input type="button" value="Aanvraag openen"/> <input type="button" value="Verwijder"/>

Klik vervolgens op "Categorie" en kies "Air"

The screenshot shows the 'Employee Overview' page with a dark blue header containing a back arrow and 'Employee Overview' on the left, and 'Aanvraag indienen' on the right. Below the header, there are two tabs: 'Aanvraag' (selected) and 'Historiek workflow'. The main content area is titled 'Aanvraag' and contains the following fields and sections:

- De benodigde informatie ingeven en de aanvraag versturen of opslaan
- Nummer van aanvraag
- Gerelateerde aanvraag [input field]
- Interne Coördinatie
- Groep Aanvraag
- Identificatie Werknemer**
- Werkn.ID [input field]
- Werkn.rec. [input field]
- Organisatie [input field]
- Aanvraag type**
- Status [input field]
- *Categorie [dropdown menu, highlighted with a red arrow]
- *Aanvraag type [dropdown menu]
- Workflow stap 0
- Workflow Sequentie 0
- Gemaakt op [input field]
- Commentaar [input field]
- Initialize Request [button]

Klik ten slotte op "Aanvraag Type" en selecteer "Attest burg. Vergunning piloot"

This screenshot is similar to the previous one, but the '*Aanvraag type' dropdown menu is open, showing a list of options. A red arrow points to the selected option, 'Attest burg. Vergunning piloot'. The dropdown menu also shows other options like 'Gecertificeerd varend personeel', 'Gelegenheidsvluchtvaartprest.', 'Kandidatuur display pilot', 'Opname BVP', 'Prestaties tvv. Luchtkadetten', 'SEP-IR', and 'Schrapping leerling VP'. The rest of the form fields and layout are identical to the previous screenshot.

Dien het verzoek in door op "Initialize Request" te klikken en vergeet niet de verschillende bijlagen bij te voegen.

Bijlage L: Instrument Rating “Helikopter”

1. Identificatie van de aanvrager

NAAM (in drukletters) :			
Voornamen (voluit) :			
Stamnummer :		Geboortedatum :	
Geboorteplaats (postcode, plaats, land) :			

2. Bevoegdverklaring van de aanvrager

Bovengenoemde aanvrager beschikt over een bevoegdverklaring van:

- a. ELL met 2 jaar ervaring op A109;
- b. FLL op A109.

3. Ik garandeer dat bovenstaande gegevens correct en authentiek zijn.

Datum :

Handtekening (Graad + naam van de korpscommandant van de eenheid waar de aanvrager zijn vliegprestaties uitvoert) :

(*)De onnodige vermeldingen schrappen

Bijlage M- Aanhangsel 1: aanvraagprocedure voor het brevet van militair instructeur

1. Alleen piloten met een **geldige** Instructeur-bevoegdverklaring (IP) kunnen een FI-, TRI-, CRI- of IRI-bevoegdverklaring aanvragen.
2. Elke piloot die IP is op één van de volgende luchtvaartuigen kan het brevet "Military Flight Instructor" bekomen:
  - (1) Marchetti SF-260 ;
  - (2) EC-120 Colibri ;
  - (3) Agusta A109.
3. Elke piloot die IP is op één van de volgende luchtvaartuigen kan het brevet "Military Type Rating Instructor" bekomen:
  - (1) Airbus A400M;
  - (2) Airbus A330 MRTT;
  - (3) Dassault Falcon 7X;
  - (4) Boeing E-3A Sentry;
  - (5) F16;
  - (6) NH-90 ;
4. Elke piloot die IP is op EMB-121 XINGU kan het brevet "Military Class Rating Instructor" bekomen.
5. Elke piloot die IP is op **Marchetti SF-260** kan, onder bepaalde voorwaarden, het brevet "Military Instrument Rating Instructor" bekomen .
6. De aanvraag voor het brevet van militair instructeur gebeurt via het formulier opgenomen in Bijlage M – Aanhangsel 2. De aanvrager moet:
  - a. Het type van aangevraagd brevet specificeren alsook het type van luchtvaartuig waarop hij de IP-bevoegdverklaring heeft verkregen.
  - b. Aantonen dat hij een vorming van 25 lesuren "Teaching and Learning" heeft gevolgd waarvan de inhoud overeenstemt met wat in AMC1 FCL.930FI is opgenomen:
    - (1) Hetzij door de cursus "Teaching and Learning" georganiseerd door CC Air te volgen. In dit geval vermeldt de aanvrager de datum waarop hij de cursus gevolgd heeft;
    - (2) Hetzij door een vorming te volgen in een andere (militaire of burger) organisatie die erkend is om dit type van vorming te geven en bewijs van deze vorming te leveren (certificaat, diploma,...).
7. Het aanvraagformulier voor het brevet van militair instructeur opgenomen in Bijlage M – Aanhangsel 2 moet door de aanvrager ingediend worden via een Model B gericht aan CC Air, departement vorming van het vliegend personeel (Bijlage K).

Bijlage M – Aanhangsel 2: Aanvraag voor brevet van militair instructeur

1. Identificatie van de aanvrager

NAAM (in drukletters) :			
Voornamen (voluit) :			
Stamnummer :		Geboortedatum :	
Geboorteplaats (postcode, plaats, land) :			

2. Ik ondergetekende vraag het volgende brevet aan (kruis het passende vakje aan):

- Military Flight Instructor
- Military Type Rating Instructor
- Military Class Rating Instructor
- Military Instrument Rating Instructor (+ **Bijlage M - Aanhangsel 3 ingevuld en ondertekend**)

3. Ik garandeer :

- a. Dat ik de IP-bevoegdverklaring op het volgende type van luchtvaartuig heb (kruis het passende vakje aan - een bewijs van deze bevoegdverklaring is bij de brevetaanvraag gevoegd) :
- Marchetti SF260
  - EMB-121 Xingu
  - EC-120 Colibri
  - Agusta A109
  - Airbus A400M
  - Airbus A330 MRTT
  - Dassault Falcon 7X
  - Boeing E-3A Sentry
  - F16
  - NH-90
- b. Dat ik een vorming van 25 lesuren "Teaching and Learning" gevolgd heb, in overeenstemming met AMC1 FCL.930FI (kruis het passende vakje aan) :
- Ik heb de cursus "Teaching and Learning" georganiseerd door CC Air gevolgd op .....
  - Ik heb deze vorming in de volgende organisatie ..... gevolgd , een bewijs van deze vorming is bij de brevetaanvraag gevoegd.

Datum :

Handtekening :

Bijlage M – Aangangsel 3: voorwaarden IRI(A)1. Identificatie van de aanvrager

NAAM (in drukletters) :			
Voornamen (voluit) :			
Stamnummer:		Geboortedatum :	
Geboorteplaats (postcode, plaats, land) :			

2. Vliegervaring van de aanvrager

Bovengenoemde aanvrager heeft ten minste 800 vlieguren uitgevoerd onder IFR waarvan ten minste 400 uren op vliegtuig.

3. Ik garandeer dat bovenstaande gegevens correct en authentiek zijn.

Datum:

Handtekening (Graad + naam van de korpscommandant van de eenheid waar de aanvrager zijn vliegprestaties uitvoert):

Bijlage N : Aanvraag voor een vergunning aan het DGLV

Om een burger vergunning te verkrijgen, moet de aanvragende piloot de volgende documenten overmaken aan het DGLV:

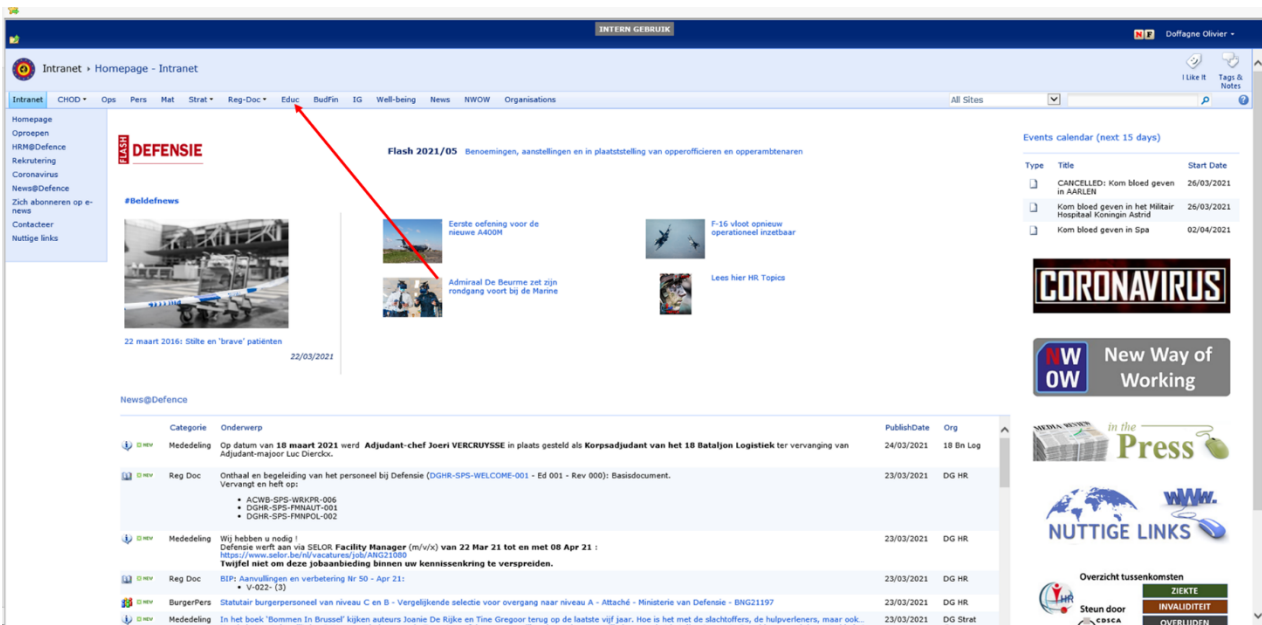
1. Bijlage A (voor de vliegtuigen) of Bijlage B (voor de helikopters) van dit document. Deze bijlage wordt ondertekend door de Comd CC Air.
2. Alle bijkomende bijlagen (F, G, H of I) in functie van het type van vergunning of bevoegdverklaring die wordt gevraagd. Deze bijlagen worden ondertekend door de Korpscommandant van de eenheid waar de aanvrager zijn vliegprestaties heeft uitgevoerd.
3. Attest van slagen in de test Engels (minimum ICAO level 4), behaald in een erkend testcentrum. Alle informatie betreffende deze test is te vinden op de volgende link :
<https://mobilit.belgium.be/nl/luchtvaart/vliegen-met/vliegtuigen-en-helikopters/piloot/vergunningen/taalvaardigheid>
4. Geneeskundig attest klasse I of klasse II (volgens het type van vergunning of kwalificatie). Dit attest kan verkregen worden tijdens het jaarlijks medisch onderzoek in het CMA.
Alle informatie betreffende het medisch attest is te vinden op de volgende link :
<https://mobilit.belgium.be/nl/luchtvaart/vliegen-met/vliegtuigen-en-helikopters/piloot/medisch-attest>
5. Het beperkt certificaat van radiotelefonist
6. Voor de bevoegdverklaring FI : het attest "Military Flight Instructor".
7. Voor de bevoegdverklaring TRI : het attest "Military Type Rating Instructor".
8. Het « Application form » voor de gevraagde vergunning of bevoegdverklaring:
Vergunningen: <https://mobilit.belgium.be/nl/luchtvaart/vliegen-met/helicoptere-avion/pilote/vergunningen>
Bevoegdverklaringen: <https://mobilit.belgium.be/nl/luchtvaart/vliegen-met/vliegtuigen-en-helikopters/piloot/bevoegdverklaringen>
9. Het "skill test report form".
10. Een kopie van de identiteitskaart.

Bijlage O : Toegang tot de PBN en UPRT theoretische complementen

De theoretische complementen UPRT en PBN zijn op het BelADL-platform beschikbaar.

Om toegang te krijgen tot alle functies van BelADL, moet u verbinding maken met het Internet via Microsoft EDGE.

Dit platform is toegankelijk via het militaire netwerk (intranet) via het tabblad "Educ"

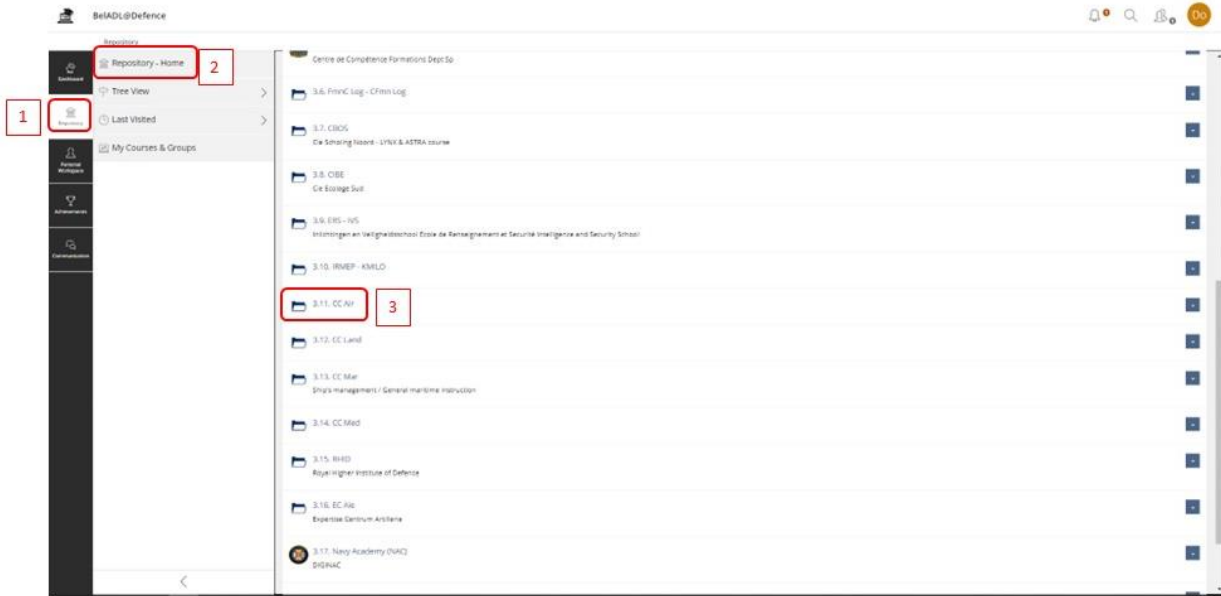

Toegang tot BelADL vindt u rechtsonder.

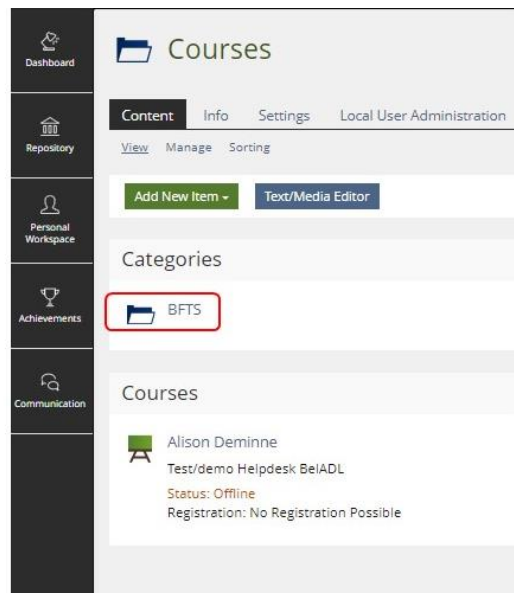
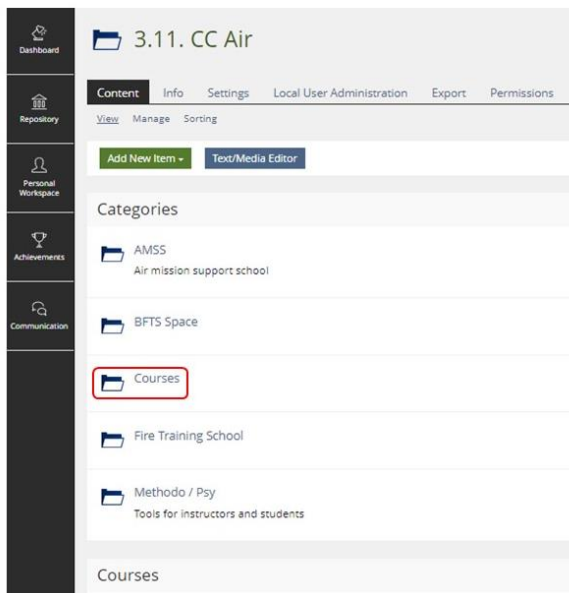

Er moet een "account" worden gemaakt om toegang tot de inhoud te krijgen.

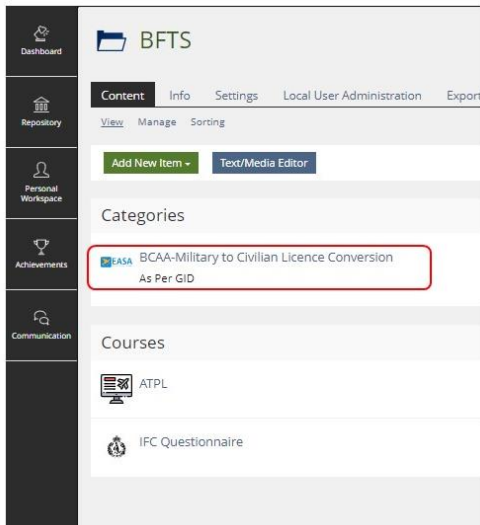
Enmaal op BelADL, klik op “Repository”(1) en vervolgens op “Repository – Home”(2).
Klik in het menu dat verschijnt op “3.11.CC Air” (3)

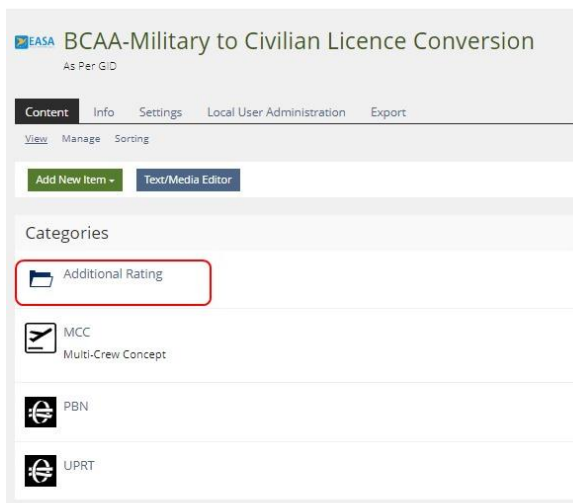
Enmaal in 3.11.CC Air, klik op “Courses”, in “Courses”, klik op “ BFTS”

Om toegang te krijgen tot PBN en UPRT, klik op « BCAA-Military to Civilian Licence conversion ».

Voor “Aerobatic Rating”, klik op « Additionnal Rating ».

Het BelADL-platform is ook toegankelijk via een civiele internetverbinding op PC of Smartphone.

Bijlage P : Aerobatic Rating**ATTEST VOOR HET VERKRIJGEN VAN DE "AEROBATIC RATING "****1. Identificatie van de aanvrager**

NAAM (in drukletters) :			
Voornamen (voluit) :			
Stamnummer:		Geboortedatum :	
Geboorteplaats (postcode, plaats, land) :			

2. Bovengenoemde aanvrager heeft met succes de syllabus "Aerobatic Rating" van de Basic Flying Training School van CC Air afgerond.

3. Ik garandeer dat bovenstaande gegevens correct en authentiek zijn.

Datum:

Handtekening (Graad + naam van de korpscommandant van de eenheid waar de aanvrager zijn vliegprestaties uitvoert):

Bijlage Z : Beheersbeleid voor de toekenning van een burgerlijke vergunning/bevoegdheidsverklaring ten gunste van piloten van Defensie

Composante Air – COMOPSAIR		USAGE INTERNE	
	☒ Col Avi DE DECKER Geert geert.dedecker@mil.be	 <small>Signed by: Geert De Decker (Signature)</small>	21-50128130 2021-12-23 9 Annexe(s)
	☒ Cdt Avi DOFFAGNE Olivier Olivier.Doffagne@mil.be		
Liste des destinataires/ <i>Lijst van bestemmingen</i> Annexe Z			
Politique de gestion pour l'octroi de licence/qualification civile au profit des pilotes de la Défense./ Beheersbeleid voor de toekenning van een burgerlijke vergunning/bevoegdheidsverklaring ten gunste van piloten van Defensie.			
[Références/Referenties Annexe Y]			

Skill-test, Assessment of competence, licence civile, *burgerlijke vergunning*

1. Synthèse : Skill-test, Assessment of competence, licence civile, *burgerlijke vergunning*.
2. Les pilotes militaires ont la possibilité de convertir leur brevet de pilote militaire en licence civile. En application de l'article 10 du règlement EU N° 1178/2011 de la commission du 03 novembre 2011, un rapport de crédit a été rédigé et accepté par l'EASA. Les modalités pratiques d'obtention des licences et qualifications civiles sont reprises dans la GID en Ref 1. Pour pouvoir demander une licence civile, il faut satisfaire à toutes les exigences (théorie PPL, CPL, ATPL (A et H), Delta course, etc) décrites dans la GID en Ref 1.
Militaire piloten kunnen hun militair vliegbrevet in een burgerlijke vergunning omzetten. In toepassing van artikel 10 van EU-verordening nr. 1178/2011 van de Commissie van 3 november 2011 werd een vrijstellingsverslag opgesteld en door de EASA aanvaard. De praktische regelingen voor het behalen van burgerlijke vergunningen en bevoegdheidsverklaringen worden in de GID in Ref 1 vermeld. Om een burgerlijke vergunning te kunnen aanvragen, moet aan alle in de GID in Ref 1 omschreven eisen (theorie PPL, CPL, ATPL (A en H), Delta course, enz.) zijn voldaan.
3. En vue d'obtenir une licence/qualification civile, les pilotes militaires qualifiés sur un aéronef repris sur la « EASA Type Rating & License Endorsement List » (voir annexe J de la GID en Ref 1) doivent effectuer une épreuve d'aptitude (skill-test) ou une évaluation de compétence (Assessment of competence) selon la licence et/ou qualification demandée.
Met het oog op het behalen van een burgerlijke vergunning of bevoegdheidsverklaring moeten de militaire piloten die bevoegd zijn voor een luchtvaartuig van de "EASA Type Rating & License Endorsement List" (zie bijlage J van de GID in Ref 1) een vaardigheidstest (skill-test) of een beoordeling van vakbekwaamheid (Assessment of competence) afleggen, afhankelijk van de aangevraagde vergunning en/of bevoegdheidsverklaring.
4. La note en Ref 2 permet aux pilotes (Offr Subalternes) F-16 qui arrivent dans les 18 mois de leur fin de carrière d'effectuer un cours SE IFR sur Marchetti. Ce cours comprend une partie IFR et une partie GF qui prépare à l'épreuve d'aptitude pour l'obtention d'un CPL(A)/SEP avec qualification IFR.
De nota in Ref 2 geeft F-16-piloten (lagere Offr) die in de laatste 18 maanden van hun loopbaan komen de mogelijkheid om een SE IFR-cursus op Marchetti te volgen. Deze opleiding omvat een deel IFR en een deel GF in voorbereiding op de vaardigheidstest voor het behalen van een CPL(A)/SEP met IFR-bevoegdheidsverklaring.

USAGE INTERNE

DocID: 21-50128130
-2/7-

5. La présente note annule et remplace la Ref 2. La Ref 2 limitait la possibilité d'obtenir un skill-test sur Marchetti en fin de carrière aux Offr Subalternes pilotes de F-16. La présente note permet l'obtention des licences civiles pour tous les pilotes, quelle que soit leur catégorie de grade et d'aéronef sur lequel ils sont qualifiés (voir conditions ci-dessous).

Deze nota annuleert en vervangt Ref 2. Ref 2 beperkte de mogelijkheid om een skill-test op Marchetti af te leggen tot de lagere officieren F-16-piloten op het einde van hun loopbaan. Deze nota biedt alle piloten de mogelijkheid om burgerlijke vergunningen te behalen, ongeacht hun graad en het luchtvaartuig waarvoor ze bevoegd zijn (zie voorwaarden hierna).

6. COMOPSAIR offre la possibilité à ses pilotes de convertir leur brevet de pilote militaire en licence civile dans les cas suivants:

COMOPSAIR biedt zijn piloten de kans om hun militair vliegbrevet in een burgerlijke vergunning om te zetten in de volgende gevallen :

- a. Pilotes qui volent sur un aéronef qui permet l'octroi d'une licence civile (aéronefs repris sur la « EASA Type Rating & License Endorsement List ») : pendant leur conversion sur un nouvel aéronef et/ou pendant leur affectation sur cet aéronef, ces pilotes auront la possibilité d'obtenir une licence civile (voir conditions par type d'aéronef au point 7 ci-dessous).

Piloten die vliegen met een luchtvaartuig waarvoor een burgerlijke vergunning kan worden toegekend (luchtvaartuigen vermeld op de "EASA Type Rating & License Endorsement List") : tijdens hun conversie naar een nieuw luchtvaartuig en/of tijdens hun tewerkstelling op dit luchtvaartuig, hebben deze piloten de mogelijkheid om een burgerlijke vergunning te behalen (zie de voorwaarden per type luchtvaartuig in punt 7 hieronder).

- b. Pilotes qui ne volent pas sur un aéronef qui permet l'octroi d'une licence civile (aéronefs repris sur la « EASA Type Rating & License Endorsement List ») : ces pilotes auront la possibilité, pendant leur carrière, d'obtenir une licence « nue » (PPL, CPL, ATPL (A ou H) sans Type Rating, selon les conditions de la Ref 1). A la fin de leur carrière¹, ces pilotes pourront effectuer un cours SE IFR sur Marchetti pour l'obtention d'un PPL(A) ou CPL(A) SEP avec qualification IFR. Dans ce cas-ci, la demande de skill-test devra être effectuée au plus tôt 18 mois avant la date de fin de carrière. Si le cours SE IFR et/ou le skill-test ne peuvent être effectués à la date de fin de carrière pour des raisons de service liées à la fonction et/ou au lieu de travail (ex : IOrg), ces vols pourront être réalisés jusqu'à 06 mois après la fin de carrière, à condition d'être passé dans le cadre de réserve.

Piloten die niet vliegen met een luchtvaartuig waarvoor een burgerlijke vergunning kan worden toegekend (luchtvaartuigen vermeld op de "EASA Type Rating & License Endorsement List") : tijdens hun loopbaan hebben deze piloten de mogelijkheid om een "naakte" licentie te behalen (PPL, CPL, ATPL (A of H) zonder Type Rating, volgens de voorwaarden van Ref 1). Aan het einde van hun loopbaan² kunnen deze piloten een SE IFR- cursus op Marchetti volgen om een PPL(A) of CPL(A) SEP met IFR- bevoegdheidsverklaring te behalen. In dit geval moet de aanvraag voor de skill-test ten vroegste 18 maanden voor de einddatum van de loopbaan ingediend zijn. Wanneer de SE IFR-cursus en/of de skill-test niet op de einddatum van loopbaan gevolgd en afgelegd kunnen worden wegens dienstredenen door de functie en/of werkplek (vb.: IOrg), dan kunnen deze vluchten tot 06 maanden na de einddatum van loopbaan uitgevoerd worden, op voorwaarde dat ze in het reservekader overgegaan zijn.

¹ Définition « fin de carrière » utilisé dans la présente note = fin de contrat de pilote militaire du cadre actif ou fin de contrat de réserviste en PVE

² Définition "einde loopbaan" doorheen deze nota = stopzetting van het contract als militaire piloot of stopzetting van het contract als reservemilitair met VEP.

USAGE INTERNE

DocID: 21-50128130
-3/7-

7. Catégories de pilotes militaires qualifiés sur un aéronef entrant en ligne de compte pour effectuer ces vols (Skill-test et Assessment of competence) :
- Categorieën van militaire piloten die bevoegd zijn voor een luchtvaartuig dat in aanmerking komt om deze vluchten uit te voeren (Skill-test en Assessment of competence):*

a. Training Aircraft:

(1) Marchetti

Les IP et les pilotes Org du CC Air, ainsi que les pilotes NOV qualifiés sur Marchetti ont la possibilité, tout au long de leur affectation sur Marchetti, d'effectuer leur épreuve d'aptitude/évaluation de compétence sur Marchetti pour la délivrance initiale et le renouvellement de leur licence civile CPL(A) SEP avec qualification IFR.

De IP's en de Org piloten van CC Air, evenals de piloten NOV die bevoegd zijn op Marchetti, hebben, tijdens hun tewerkstelling op de Marchetti, de mogelijkheid om hun vaardigheidstest/beoordeling van vakbekwaamheid op Marchetti af te leggen met het oog op de initiële aflevering en vernieuwing van hun burgerlijke vergunning CPL(A) SEP met IFR-bevoegdheidsverklaring.

Il existe un cas particulier: un IP qui détient une qualification civile FI(A) mais qui ne donne pas d'instruction dans le civil devra suivre un « refresher course FI » dans une ATO (Approved Training Organisation) avant de proroger/renouveler sa qualification FI(A) sur Marchetti (cette condition est imposée par la DGTA - Direction Générale du Transport Aérien).

Er bestaat een bijzonder geval: een IP die houder is van een FI(A)-bevoegdheidsverklaring, maar die geen instructie geeft in de burgerwereld, zal een « refresher course FI » in een ATO (Approved Training Organisation) moeten volgen alvorens zijn FI(A)-bevoegdheidsverklaring voor Marchetti verlengd of vernieuwd kan worden (deze voorwaarde wordt opgelegd door het DGLV - Directoraat-generaal Luchtvaart).

(2) T-6, T-38

Terminant leur carrière en étant qualifiés sur T-6 ou T-38, ces pilotes auront la possibilité d'effectuer un cours SE IFR et un skill-test sur Marchetti pour obtenir un CPL(A) SEP avec qualification IFR. Il n'y a pas d'accord avec la DGTA pour l'obtention d'une qualification FI(A) sur base d'une qualification IP sur T-6 et/ou T-38.

Bij het beëindigen van hun loopbaan met bevoegdheid op T-6 of T-38 hebben deze piloten de mogelijkheid een SE IFR-cursus te volgen en een skill-test op Marchetti af te leggen om een CPL(A) SEP met IFR-bevoegdheidsverklaring te behalen. Er is geen akkoord met het DGLV om een FI(A)-bevoegdheidsverklaring te behalen op basis van een IP-bevoegdheidsverklaring op de T-6 en/of T-38.

b. Combat Aircraft:

- (1) Les pilotes qui volent sur F-16 et dans un avenir proche sur F-35 (avions non repris sur les listing EASA) ont la possibilité, durant leur carrière, d'obtenir une licence « nue » (CPL(A) sans type rating sur la licence) sans devoir effectuer de skill-test.

De piloten die met een F-16 en in de nabije toekomst met een F-35 vliegen (luchtvaartuigen die niet vermeld zijn op de EASA-listings) hebben tijdens hun loopbaan de mogelijkheid een "naakte" licentie te bekomen (CPL(A) zonder type rating op de vergunning) zonder daarvoor een skill-test te moeten afleggen.

- (2) A la fin de leur carrière, ces pilotes auront la possibilité d'effectuer un cours SE IFR et un skill-test sur Marchetti pour obtenir un CPL(A) SEP avec qualification IFR.

Aan het einde van hun loopbaan hebben deze piloten de mogelijkheid een SE IFR-cursus te volgen en een skill-test op Marchetti af te leggen om een CPL(A) SEP met IFR-bevoegdheidsverklaring te behalen.

USAGE INTERNE

DocID: 21-50128130

-4/7-

c. Transport Aircraft:

(1) A400M :

Les pilotes A400M ont la possibilité d'effectuer un skill-test au Flight Sim avec un TRE de l'ATO pour obtenir leur licence ATPL(A) et renouveler leurs qualifications tout au long de leur affectation sur A400M.

De A400M-piloten hebben de mogelijkheid een skill-test af te leggen in de Flight Sim met een TRE van de ATO om hun vergunning ATPL(A) te behalen en hun bevoegdheidsverklaringen te vernieuwen tijdens hun tewerkstelling op A400M.

(2) Falcon 7X :

Les pilotes Falcon 7X doivent obtenir une licence civile avant d'entamer leur Type Rating Falcon 7X. A l'issue de leur conversion, il obtienne leur Type Rating Falcon 7X au Flight Sim avec un TRE de l'ATO. Ils ont la possibilité de renouveler leurs qualifications tout au long de leur affectation sur Falcon 7X.

De Falcon 7X-piloten moeten een burgerlijke vergunning behalen alvorens hun Type Rating Falcon 7X aan te vatten. Na afloop van hun conversie behalen zij hun Type Rating Falcon 7X in de Flight Sim met een TRE van de ATO. Ze hebben de mogelijkheid hun bevoegdheidsverklaringen te vernieuwen tijdens hun tewerkstelling op Falcon 7X.

(3) MRTT :

Les pilotes MRTT (Airbus A330) ont la possibilité d'effectuer un skill-test au Flight Sim avec un TRE de l'ATO pour obtenir leur licence ATPL(A) et renouveler leurs qualifications tout au long de leur affectation sur MRTT.

De MRTT-piloten (Airbus A330) hebben de mogelijkheid een skill-test af te leggen in de Flight Sim met een TRE van de ATO om hun vergunning ATPL(A) te behalen en hun bevoegdheidsverklaringen te vernieuwen tijdens hun tewerkstelling op MRTT.

(4) Embraer EMB-121 Xingu (AVORD) :

Les IP mis en fonction à AVORD doivent obtenir une licence civile CPL(A) SEP avant d'entamer leur formation ME IFR à AVORD. A l'issue de leur conversion, il obtienne un Type Rating Embraer EMB-121 avec un TRE de l'ATO. Ils ont la possibilité de renouveler leurs qualifications tout au long de leur affectation sur Embraer EMB-121.

De IP's die in AVORD worden ingezet moeten een burgerlijke vergunning CPL(A) SEP behalen alvorens hun ME IFR-opleiding in AVORD aan te vatten. Na afloop van hun conversie behalen zij een Type Rating Embraer EMB-121 met een TRE van de ATO. Ze hebben de mogelijkheid hun bevoegdheidsverklaringen te vernieuwen tijdens hun tewerkstelling op Embraer EMB-121.

(5) Britten-Norman BN-2 :

Les pilotes affectés sur Britten-Norman BN-2 doivent être en possession d'une licence CPL(A) avec qualification MEP (Land) IR(A) avant d'entamer un « difference training » sur Britten-Norman BN-2 (ACOT-SPS-TRGOPS-AOLG-202). Ils ont la possibilité de renouveler leurs qualifications tout au long de leur affectation sur Britten-Norman BN-2. *De piloten tewerkgesteld op Britten-Norman BN-2 moeten houder zijn van een CPL(A) vergunning met MEP (Land) IR(A)-bevoegdheidsverklaring alvorens een "difference training" op de Britten-Norman BN-2 aan te vatten (ACOT-SPS-TRGOPS-AOLG-202). Ze hebben de mogelijkheid hun bevoegdheidsverklaringen te vernieuwen tijdens hun tewerkstelling op Britten-Norman BN-2.*

USAGE INTERNE

DocID: 21-50128130

-5/7-

(6) AWACS:

- (a) Les pilotes qui volent sur AWACS ont la possibilité, durant leur carrière, d'obtenir une licence « nue » (ATPL(A) sans type rating sur la licence) sans devoir effectuer de skill-test. *De piloten die op AWACS vliegen hebben tijdens hun loopbaan de mogelijkheid een "naakte" licentie te behalen (ATPL(A) zonder type rating op de vergunning) zonder een skill-test te moeten afleggen.*
- (b) A la fin de leur carrière, ces pilotes auront la possibilité d'effectuer un cours SE IFR et un skill-test sur Marchetti pour obtenir un CPL(A) SEP avec qualification IFR. *Aan het einde van hun loopbaan hebben deze piloten de mogelijkheid een SE IFR-cursus te volgen en een skill-test op Marchetti af te leggen om een CPL(A) SEP met IFR-bevoegdheidsverklaring te behalen.*

d. Hélicoptères/Helikopters:

(1) EC-120 :

Les IP mis en fonction à DAX doivent obtenir une licence civile CPL(H) avant d'entamer leur formation à DAX. A l'issue de leur conversion, il obtienne un Type Rating EC-120 avec un TRE de l'ATO. Ils ont la possibilité de renouveler leurs qualifications tout au long de leur affectation sur EC-120.

De IP's die in DAX worden ingezet, moeten een burgerlijke vergunning CPL(H) behalen alvorens hun conversie in DAX aan te vatten. Na afloop van hun conversie bekomen zij een Type Rating EC-120 met een TRE van de ATO. Ze hebben de mogelijkheid hun bevoegdheidsverklaringen te vernieuwen tijdens hun tewerkstelling op EC-120.

(2) MD900/902 & MD520 (FedPol) :

Les pilotes militaires affectés à la FedPol ont la possibilité d'effectuer un skill-test MD900/902 et/ou MD520 pour obtenir leur licence et renouveler leurs qualifications tout au long de leur affectation à la FedPol.

Militaire piloten met een opdracht bij de FedPol hebben de mogelijkheid een skill-test MD900/902 en/of MD520 af te leggen om hun vergunning te behalen en hun bevoegdheidsverklaringen te vernieuwen tijdens hun tewerkstelling bij de FedPol.

(3) NH-90, A109BAi:

(a) Les pilotes qui volent sur NH-90 ou A109BAi (hélicoptères non repris sur les listing EASA) ont la possibilité, durant leur carrière, d'obtenir une licence « nue » CPL(H) ou ATPL(H), sans type rating sur la licence (sans devoir effectuer de skill-test).

De piloten die op NH-90 of A109BAi vliegen (helikopters die niet vermeld zijn op de EASA-listings), hebben tijdens hun loopbaan de mogelijkheid een "naakte" licentie CPL(H) of ATPL(H) te behalen, zonder type rating op de vergunning en zonder een skill-test te moeten afleggen.

(b) A la fin de leur carrière, ces pilotes auront la possibilité d'effectuer un cours SE IFR et un skill-test sur Marchetti pour obtenir un PPL(A) SEP avec qualification IFR.

Aan het einde van hun loopbaan hebben deze piloten de mogelijkheid een SE IFR-cursus te volgen en een skill-test op Marchetti af te leggen om een PPL(A) SEP met IFR-bevoegdheidsverklaring te behalen.

(4) Cas spécifique: pilote d'hélicoptère souhaitant obtenir une licence PPL(A) pendant sa carrière: *Bijzonder geval: de helikopterpiloot die tijdens zijn loopbaan een PPL(A) vergunning wil behalen:*

Les pilotes d'hélicoptère de la Défense ont, dans leur entraînement de pilote, suivi une phase complète sur Marchetti. Ces pilotes sont dans les conditions pour obtenir une licence civile PPL(A) à l'exception de la navigation exigée par l'EASA (navigation en tant que PIC de 150 NM avec 2 full-stop sur des aérodromes différents de l'aérodrome de départ) qui n'existe pas dans

USAGE INTERNE

DocID: 21-50128130

-6/7-

les syllabi militaires fixed wing avant de commencer la conversion sur hélicoptère. Vu que les pilotes Héli ne sont pas brevetés sur avion fixed wing, ils n'ont pas eu l'occasion d'effectuer cette navigation par après.

De helikopterpiloten van Defensie hebben binnen hun opleiding piloot een volledige fase op Marchetti gevolgd. Deze piloten vervullen de voorwaarden om een burgerlijke vergunning PPL(A) te behalen, met uitzondering van de navigatievlucht die door de EASA vereist wordt (vlucht als PIC van 150 NM met 2 full-stops op vliegvelden die verschillen van het vliegveld van vertrek) en die niet in de militaire syllabi fixed wing vermeld is alvorens aan de conversie op helikopter te beginnen. Aangezien helikopterpiloten niet gebrevetteerd worden op vliegtuigen fixed wing hebben zij niet de gelegenheid gehad deze vlucht achteraf alsnog uit te voeren.

Lors des négociations avec la DGTA, il a été convenu que les pilotes brevetés effectueraient cette navigation une fois arrivés en unité et qu'une attestation serait établie pour l'obtention de cette licence PPL(A).

Tijdens de onderhandelingen met het DGLV werd overeengekomen dat de gebrevetteerde piloten deze vlucht zouden uitvoeren zodra ze in de eenheid aangekomen zijn en dat er een attest zou worden opgesteld om deze vergunning PPL(A) te verkrijgen.

La solution acceptée est de leur laisser voler cette navigation de 150 NM sur Marchetti pour obtenir cette attestation. En pratique, ces vols seront effectués à la BFTS (9ème Esc) avec un IP qui supervisera le vol.

De overeengekomen oplossing bestaat erin om hen deze navigatievlucht van 150 NM met Marchetti te laten vliegen om dit attest te behalen. In de praktijk zullen deze vluchten worden uitgevoerd in de BFTS (9de Sqn) samen met een IP die toezicht houdt op de vlucht.

Comme ils ne sont pas qualifiés SEP/Marchetti à la Défense, les pilotes hélicoptère souhaitant obtenir un PPL(A) pendant leur carrière obtiendront cette qualification SEP par un skill-test PPL(A) dans le civil, à leur frais.

Aangezien ze bij Defensie niet bevoegd zijn SEP/Marchetti, zullen de helikopterpiloten die tijdens hun loopbaan een PPL(A) wensen te behalen, deze kwalificatie SEP door een skill-test PPL(A) in de burgerwereld moeten behalen, op eigen kosten.

8. Les pilotes étant dans les conditions pour suivre le cours SE IFR CPL(A)/PPL(A) SEP à la BFTS (voir point 7.) devront, avant de commencer ce cours, être en possession de tous les pré-requis : Théorie (BTCC, Delta-Course), Medical Class 1, Test ELP (English Language Proficiency) et Certificat restreint de radiotéléphoniste.
Piloten die in aanmerking komen voor het volgen van de SE IFR CPL(A)/PPL(A) SEP-cursus aan de BFTS (zie punt 7.), moeten alvorens aan deze cursus te beginnen in het bezit zijn van alle vereisten: Theorie (BTCC, Delta-Course), Medical Class 1, Test ELP (English Language Proficiency) en Beperkt certificaat van radiotelefonist.
9. En fonction des évolutions futures de la Défense, certains pilotes pourraient ne plus se retrouver dans une des catégories reprises au point 7 ci-dessus. Dans ce cas, les demandes de licences seront analysées individuellement par COMOPSAIR et CC Air.
Afhankelijk van de toekomstige ontwikkelingen bij Defensie is het mogelijk dat sommige piloten niet meer onder één van de in punt 7 genoemde categorieën vallen. In dit geval zullen de vergunningsaanvragen geval per geval door COMOPSAIR en CC Air onderzocht worden.
10. Pour rappel, toute demande de licence civile doit se faire au moyen d'un Mod B (voir annexe K de la GID en Ref 1). Pour les demandes de licence civile sur aéronefs repris sur la « EASA Type Rating & License Endorsement List», une autorisation pour effectuer un Skill-test/Assessment of Competence devra être signée par le chef de corps de l'unité dans laquelle le requérant effectue ses prestations de vol (voir annexe A) et annexée au Mod B.

USAGE INTERNE

DocID: 21-50128130
-7/7-

Ter herinnering, elke aanvraag voor een burgerlijke vergunning moet gebeuren door middel van een Mod B (zie bijlage K van de GID in Ref 1). Voor aanvragen van een burgerlijke vergunning voor luchtvaartuigen die op de "EASA Type Rating & License Endorsement List" staan, moet een machtiging voor het afleggen van een Skill-test/Assessment of Competence worden ondertekend door de korpscommandant van de eenheid waarin de aanvrager zijn vluchtprestaties uitvoert (zie bijlage A) en bij het Mod B worden gevoegd.

11. Liste des annexes / Lijst met bijlagen [\(top\)](#)

Annexe A: [Autorisation de Skill-test/Assessment of Competence / Machtiging voor Skill-test / Assessment of Competence](#)

Annexe Y: [Liste des références](#)

Annexe Z: [Liste des destinataires](#)

Geert DE DECKER, ir.
Colonel aviateur breveté d'état-major
Chef d'état-major COMOPSAIR

USAGE INTERNE

DocID: 21-50128130
Ann A
-1/2-

Autorisation de Skill-test/Assessment of Competence

1. Identification du requérant

NOM (en caractères d'imprimerie) :			
Prénoms (en entier) :			
Numéro de matricule :		Date de naissance :	
Lieu de naissance (code postal, lieu, pays) :			

2. Demande de Skill-test/Assessment of Competence

Le requérant susmentionné demande à effectuer (*) :

- a. Un Skill-test pour l'obtention d'une licence PPL, CPL ou ATPL
- b. Un Skill-test pour l'obtention du Type/Class Rating suivant : .....
- c. Un Skill-test pour l'obtention d'une qualification IFR
- d. Un Assessment of Competence pour l'obtention d'une qualification d'instructeur

3. J'autorise le Skill-test/Assessment of Competence

Date :

Signature

(Grade + nom du chef de corps de l'unité dans laquelle le requérant effectue ses prestations de vol)

(*) Biffer les mentions inutiles

USAGE INTERNE

DocID: 21-50128130
Ann A
-2/2-

Machtiging voor Skill-test/Assessment of Competence

1. Identificatie van de aanvrager

NAAM (in drukletters):			
Voornamen (volledig):			
Stamnummer:		Geboortedatum:	
Geboorteplaats (postcode, plaats, land):			

2. Aanvraag voor Skill-test/Assessment of Competence

Bovenvermelde aanvrager vraagt om af te leggen (*):

- e. Een Skill-test voor het behalen van een PPL-, CPL- of ATPL-vergunning
- f. Een Skill-test voor het behalen van de volgende Type/Class Rating: .....
- g. Een Skill-test voor het behalen van een IFR-bevoegdheidsverklaring
- h. Een Assessment of Competence voor het behalen van een bevoegdheidsverklaring van lesgever

3. Ik sta de Skill-test/Assessment of Competence toe

Datum:

Handtekening

(Graad + naam van de korpscommandant van de eenheid waarin de aanvrager zijn vluchtprestaties uitvoert)

(1) Schrapen wat niet van toepassing is